

Základní škola

MRAVENIŠTE

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

UČÍME SE PROŽITKEM

Mraveniště

Identifikační údaje

Název ŠVP:

UČÍME SE PROŽITKEM

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠVP je zpracovaný podle RVP ZV

Údaje o škole:

Základní škola Mraveniště

Markoušovice 113

542 32 Velké Svatoňovice

IČO: 04 762 126

IZO: 181076098

REDIZO: 691008949

ředitelka školy: Mgr. Eva Portychová

Kontakty:

telefon: +420 495 219 007, +420 737 162 461

e-mail: skola@domraveniste.cz

webové stránky: www.domraveniste.cz

Zřizovatel:

MRAVENIŠTĚ, z.s.

Markoušovice 113

542 32 Velké Svatoňovice

telefon: +420 737 659 513

e-mail: spolek@domraveniste.cz

webové stránky: www.domraveniste.cz

www.facebook.com/mravenistemarkousovice

Platnost dokumentu:

od 1. 9. 2021

Mgr. Eva Portychová

ředitelka školy

OBSAH

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
1.1. Úplnost a velikost školy	6
Vybavení školy	6
1.2. Charakteristika pedagogického sboru	6
1.3. Dlouhodobé projekty	7
1.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7
1.5. Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků	7
2. CHARAKTERISTIKA ŠVP	8
2.1. Zaměření školy	8
2.2. Výchovné a vzdělávací strategie	10
2.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
2.3.1. Plán pedagogické podpory	13
2.3.2. Individuální vzdělávací plán	13
2.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	15
2.4.1. Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka	15
2.4.2. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka	16
2.5. Začlenění průřezových témat	17
2.5.1. Začlenění průřezových témat na 1. stupni	17
2.5.2. Začlenění průřezových témat na 2. stupni	18
3. UČEBNÍ PLÁN	20
3.1 Učební plán 1. stupně	20
3.2 Učební plán 2. stupně	21
3.3 Nepovinné předměty	21
4. UČEBNÍ OSNOVY	22
4.1. Český jazyk a literatura	22
4.2.1 Český jazyk a literatura - 1. stupeň	24
4.2.2 Český jazyk a literatura - 2. stupeň	29
4.2 Anglický jazyk	32
4.2.1 Anglický jazyk - 1. stupeň	33
4.2.2 Anglický jazyk - 2. stupeň	35
4.3. Francouzský jazyk	37
4.3.1 Francouzský jazyk - 2. stupeň	38
4.4. Matematika	40
4.4.1. Matematika - 1. stupeň	42
4.4.1. Matematika - 2. stupeň	46
4.5. Informatika	49
4.5.1. Informatika - 1. stupeň	50
4.5.2. Informatika - 2. stupeň	52
4.6. Člověk a svět	54
4.6.1. Člověk a svět - 1. stupeň	56
4.7. Já a společnost	65

4.7.1. Já a společnost - 2. stupeň	66
4.8. Člověk a svět práce	72
4.8.1. Člověk a svět práce - 2. stupeň	73
4.9. Zeměpis	76
4.9.1. Zeměpis - 2. stupeň	77
4.10. Přírodopis	80
4.10.1. Přírodopis - 2. stupeň	80
4.11. Dějepis	84
4.11.1. Dějepis - 2. stupeň	85
4.12. Fyzika	88
4.12.1. Fyzika - 2. stupeň	89
4.13. Chemie	91
4.13.1. Chemie - 2. stupeň	91
4.14. Umění a kultura	94
4.14.1. Umění a kultura - 1. stupeň	96
4.14.2. Umění a kultura - 2. stupeň	101
4.15. Tělesná výchova	103
4.15.1. Tělesná výchova - 1. stupeň	104
4.15.2 Tělesná výchova - 2. stupeň	107
5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	109
5.1. Pravidla a způsoby hodnocení žáka	109
5.2. Kritéria hodnocení žáka	110
Příloha č. 1 - Zahájení vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika s účinností od 1. září 2021	111
Přechodné ustanovení pro ročníky s neúplným vzdělávacím obsahem nové informatiky	112
Příloha č. 2 - Nepovinné předměty	113

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V roce 2015/16 vznikla při spolku Mraveniště, z.s. školní skupina dětí, které byly v režimu individuálního vzdělávání a sdružovaly se v prostorách, které měl spolek pronajatý v ZŠ Velké Svatoňovice. Od školního roku 2016/17 funguje Základní škola Mraveniště již v rámci rejstříku škol zapsaných MŠMT. Škola vznikla 1. 9. 2016 a sídlí v budově bývalé školy v místní části Markoušovice obce Velké Svatoňovice. Budova patří Královéhradeckému kraji, je podepsána nájemní smlouva na dobu neurčitou. Školu navštěvují děti z blízkého i dalekého okolí. Nabídka vzdělávání je určena všem dětem, škola je připravena řešit i speciální vzdělávací potřeby žáků.

Škola vznikla ze společné snahy rodičů zajistit pro děti kvalitní a zajímavé vzdělávání v duchu moderních a efektivních pedagogických směrů.

Zřizovatelem je spolek Mraveniště, z.s., jedním z cílů jeho činnosti je podpora inovativního alternativního vzdělávání a rozšíření nabídky vzdělávání v regionu. Za tímto účelem spolek vytváří komunitní vzdělávací centrum, součástí kterého je i tato základní škola.

1.1. Úplnost a velikost školy

Naší vizí je úplná škola s 1. až 9. ročníkem. Ročníky budou naplňovány postupně. V současnosti vstupuje škola do druhého stupně vzdělávání. Aktuálně navštěvuje školu 49 žáků a jejich počet se každoročně zvyšuje o počet přijatých žáků do 1. ročníku.

Pokud je v ročníku nízký počet žáků (např. jen čtyři), dochází ke spojování do věkově heterogenních skupin (skupina žáků z více ročníků) i na druhém stupni, aby byl zajištěn dostatečně velký kolektiv a byly vytvořeny optimální sociální podmínky pro efektivní učení.

Vyučování probíhá ve věkově heterogenních třídách, na druhém stupni v rámci projektů ve věkově heterogenních skupinách.

Vybavení školy

- Každá třída má své zázemí v kmenové učebně.
- Ve třídách je umístěna i žákovská knihovna; je postupně rozšiřována.
- Třídám jsou k dispozici přenosné počítače s připojením na internet.
- Připojení na internet je po celé budově. K dispozici ke společnému užívání je také kopírka a tiskárna.
- K setkáním všech pedagogů slouží společná místnost - kabinet.
- V prostorách školy se nachází i úložné prostory s pomůckami. Pomůcky v nich se průběžně doplňují a modernizují a jsou neustále k dispozici učitelům i žákům.
- Ke sportovnímu vyžití slouží místní venkovní hřiště, pro sportovní a tělocvičné aktivity využíváme i pronájem tělocvičny.
- Za příznivého počasí slouží dětem k relaxaci školní zahrada.
- Žáci se stravují ve školní jídelně.
- Ve škole funguje školní družina s různorodým vybavením (stavebnice, výtvarné potřeby, tělovýchovné a relaxační náčiní).
- Žákům jsou k dispozici nádoby na třídění odpadu (směs, papír, plast, sklo, kov, bioodpad).

1.2. Charakteristika pedagogického sboru

Učitelé jsou s různou délkou praxe. Všichni se pravidelně nadále vzdělávají, účastní se workshopů, konferencí a webinářů.

K získávání inspirace z jiných zařízení navštěvují učitelé jiné malotřídní a inovativní školy v České republice. Zároveň s kolegy z těchto škol spolupracují a sdílejí zkušenosti (např. v rámci kolegiální podpory).

Někteří pedagogové aktivně spolupracují s Místním akčním plánem Trutnovsko II.

1.3. Dlouhodobé projekty

Pořádáme setkání s rodiči například v rámci projektu “Lidé kolem nás aneb Dospělí dětem”, přespávání ve škole i v přírodě, mnoho dalších slavností a akcí koloběhu roku, do kterých jsou zapojeni jak žáci, tak i jejich rodiče.

Škola pořádá a navštěvuje besedy s odborníky v rámci prevence rizikového chování .

Abychom propojili teorii se skutečným životem organizujeme exkurze do státních institucí, ekologických center, muzeí, galerií apod. Pořádáme také besedy s odborníky z různých oborů.

Formy projektů mohou být ročníkové, meziročníkové a celoškolské. Cílem projektů je vyšší atraktivita a efektivita vyučovacího procesu. Na plánování a realizaci projektů se spolupodílejí pedagogičtí pracovníci školy často i společně se žáky. Témata projektů odpovídají jednotlivým obsahům učiva, ale i zájmům pedagogů a žáků.

1.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je vítaná a můžeme říci, že ve většině případů funguje velmi dobře. Rodiče mají po dohodě během vyučování volný přístup do třídy.

Organizujeme pravidelná neformální setkávání s rodiči – adventní dílny, společné výlety, jarmarky, slavnosti.

Rodiče spolupracují při přípravě tříd před zahájením školního roku, pomáhají při výzdobě prostor školy, účastní se besed a přednášek.

Dvakrát ročně nabízí třídní učitel setkání učitel – žák – rodič, tzv. individuální konzultace. Na nich se společně hodnotí dosavadní práce a výsledky žáka. Zároveň nabízíme společná setkání s rodiči v rámci tříd.

O svých dětech se mohou rodiče informovat i při osobním setkání s učitelem nebo telefonicky či mailem kdykoliv během roku.

Podrobné informace o probíhajících akcích a organizační záležitosti jsou na našich webových stránkách www.domraveniste.cz a facebookových stránkách. Pravidelně jsou také zasílány emailem.

Tříčlenná školská rada vedle kompetencí daných školským zákonem projednává i běžnou problematiku života školy. Je možné se na ni obracet buď přímo nebo prostřednictvím vedení školy.

1.5. Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou učiteli informováni o výsledcích vzdělávání žáků a životě školy ať už při společných schůzkách nebo při individuálních konzultacích, které se konají dvakrát ročně. Učitelé jsou dále rodičům k dispozici vždy jednou týdně v průběhu pravidelných konzultačních hodin nebo dle dohody. Aktuální informace o chodu školy jsou k dohledání na školních webových stránkách. Dále jsou rozesílány informační emaily a pravidelné týdenní plány. Rodiče mají také možnost využít školní informační systém Škola online.

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

2.1. Zaměření školy

Naše škola podporuje zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím k jeho individuálním schopnostem. Klademe důraz na celostní pojetí člověka, jeho rozvoj a fungování v daných podmínkách. Důležitým je pro nás respektující pedagogický přístup, zdravé a bezpečné prostředí, kdy se dítě do školy těší, a partnerský vztah mezi školou, rodinou a dětmi. Nedílnou součástí vzdělávání je pro nás pohyb na čerstvém vzduchu a témata navazující na běžný život. Na každé dítě nahlížíme jako na jedinečnou osobnost. Charakteristické je slučování dětí různého věku, neboť tak je to přirozené a v takovém společenství se budou pohybovat celý život. Při výchově a vzdělávání v Mraveništi rozvíjíme samostatnost a zodpovědnost dětí, jejich nadání a talenty, fantazii a představivost. V učení klademe důraz na smysluplnost, vlastní aktivitu dětí, spolupráci a pohodu. Naše pedagogika v každodenní praxi využívá poznatky různých pedagogických směrů (Montessori pedagogika, Waldorfská pedagogika, Začít spolu, respektující přístup, kritické myšlení, Učíme se venku apod.), vývojové psychologie, respektuje individuální a věkové zvláštnosti každého dítěte a klade důraz na spolupráci s rodinou.

Východiskem je předpoklad, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové znalosti v praxi. Filosofie této vzdělávací strategie je založena na principu svobody a možnosti volby se zodpovědností. Důležitou cílovou složkou je sebepoznání – seznámení se se svými schopnostmi a možnostmi a tedy způsobilost stanovit a realizovat svůj další životní program. Dítě je v této koncepci vedené k samostatnosti, aktivní práci, svobodné volbě, odpovědnosti za svou volbu a jednání.

Podstatnou složku tvoří samostatná vzdělávací činnost dětí vedená jejich zájmem a vývojovými senzitivními fázemi. Učitel zabezpečuje připravené prostředí školní třídy a je garantem dostatečně volného prostoru pro originální tvůrčí práci s žákem i celou třídou. Výrazná v jeho práci je složka diagnostická – poznání žáka, informace o postupu a vývoji každého dítěte tvoří základ pro jeho další individuální práci s žákem. Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí.

Cílem tohoto programu je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama. V procesu vzdělávání si dítě – v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi – osvojuje mateřský jazyk, matematiku, cizí jazyky, základy umění, poznává svět přírody, svět lidí a svět tradic a kultury, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím obsahů jednotlivých výukových oblastí se učí vysvětlovat, interpretovat, aplikovat, analyzovat, posuzovat a kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, vcítit se. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností.

Škola také nabízí možnost vzdělávat se formou individuálního vzdělávání. Tito žáci podléhají § 41 Školského zákona.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání vychází z těchto idejí:

- budování školy s příznivým sociálním klimatem, do které děti chodí rády
- vzájemný respekt na úrovni žák - učitel - rodič
- vnitřní motivace dětí, která vychází ze smysluplnosti učiva a jeho praktického využití, z jejich přirozené potřeby učit se
- kooperace dětí v rámci jedné třídy i v rámci různých ročníků
- hledání souvislostí mezi jednotlivými učebními předměty, mezi jevy ve světě
- výchova svobodného a zodpovědného člověka, který dohlédne důsledky svého chování a rozhodování
- výběr a třídění informací z různých zdrojů a schopnost využití získaných poznatků při řešení smysluplných problémů

- podpora dětské tvořivosti a aktivity, vytváření prostoru pro jejich seberealizaci
- využívání různých forem a metod výuky, o kterých rozhoduje učitel na základě probíraného učiva
- tvorba vlastních učebních materiálů a využívání různých zdrojů (učebnice, internet apod.)
- vnitřní diferenciaci, individuální přístup a zohledňování možností každého z žáků

Výše než dosahování cílů vzdělávacích, klademe důraz na dosahování cílů výchovných, budování postojů a hodnot žáků. Umožňujeme žákům vzdělávat se v bezpečném prostředí, mohou zažívat úspěch a radost z poznávaného. Případnou chybu nechápeme jako jev nežádoucí, ale jako nástroj dalšího učení. Podporujeme sebepoznávání žáků a žáky vedeme k vlastnímu sebehodnocení. Za podstatné považujeme, aby žák učivu porozuměl, a aby mohl osvojené poznatky a dovednosti využít v běžném životě. Dbáme o rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků, schopnosti diskutovat a řešit konflikty. Vzájemnou spoluprací, pomocí a vnímáním druhých se vytváří pozitivní klima třídy i celé školy. Důležité je pro nás budování sebeúcty, vzájemné úcty a důvěry. Preferujeme principy demokratického přístupu na všech úrovních. Vedeme žáky k odpovědnosti za své chování a učení, k sebereflexi uvedeného.

Chceme, aby žáci byli v relevantních situacích zapojováni do spolurozhodování o obsahu učiva a aby dostávali prostor pro vyjádření svých názorů.

Menší počet dětí v ročníku umožňuje individuální přístup ke každému z nich, nabízí více času na každého žáka. Otevřený je prostor pro rozvoj individuálního potenciálu a respektování individuálního tempa žáků.

Vedeme žáky k ohleduplnému chování k přírodě, ke všemu živému. Respektujeme principy udržitelného rozvoje. Při hodnocení žáků používáme širšího slovního hodnocení, které je pro dítě komplexní zpětnou vazbou, odráží individuální pokroky dítěte, lze v něm zformulovat doporučení pro jeho další školní práci.

Společně s žáky vytváříme pravidla třídy, která jsou žáky více akceptována, než pravidla daná pouze učitelem. Podporujeme spolupráci nestejnorodých skupin dětí v rámci celoškolních projektů, kdy spolupracují děti napříč jednotlivými ročníky.

Za důležité v aktuálním světě považujeme schopnost se orientovat v digitálním prostředí. Žáky vedeme k bezpečnému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Významnou hodnotou naší školy je maximální snaha o přátelské vztahy a otevřenou komunikaci mezi žákem, rodičem a učitelem.

Rodiče mohou v případě zájmu asistovat učitelům při projektových dnech či školních výjezdech.

2.2. Výchovné a vzdělávací strategie

- Smyslem základního vzdělávání je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence na takové úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.
- Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:
- Plně respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, proto výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách. (KU, KŘP, KSP, KKo, KO, KD)
- Se žáky jednáme jako s partnery. Respektujeme jejich individualitu a právo na vlastní názor. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Vzdělávací obsah je žákovi prezentován celistvě a v souvislostech. (KU, KŘP, KP, KD)
- Zapojováním žáků do plánování a realizace třídních, školních i mimoškolních akcí (např. tradičních slavností během roku, výletů, koncertů, divadel apod.) je vedeme k sounáležitosti s životem školy a zodpovědnosti za svá rozhodnutí. (KŘP, KKo, KO, KSP, KP, KD)
- Svým chováním a jednáním dáváme žákům vzor respektujícího přístupu k ostatním. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Neomezujeme se pouze na výuku a výchovu v prostorách školy. Využíváme možností kulturních akcí, exkurzí, výletů, turistických akcí, okolní přírody apod. (KKo, KSP, KO, KP, KD)
- Nespokojíme se pouze s teoretickou prezentací učiva. Žáci získávají vědomosti i dovednosti pomocí praktických činností a projektů, terénních dnů a pobytů v přilehlém i vzdálenějším okolí školy. (KU, KŘP, KKo, KP, KD)
- Učivo bývá rozšiřováno o další témata podle aktuální společenské situace, v návaznosti na složení kolektivu třídy a zaměření žáků. (KŘP, KSP, KO)
- Žák má právo svobodné volby místa práce dle předchozí společné domluvy. (KU, KSP, KO, KP)
- Pro budování a podporu přátelského klimatu ve třídě využíváme také pravidelné komunitní setkávání v kruhu. (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Podporujeme environmentálně šetrné chování - třídění odpadu, jízdu na kole, hromadnou dopravou. (KO)
- Ve škole jsou využívány digitální technologie, audiovizuální systém, Learning Management Systems (Google Classroom, Škola Online), žák má volný přístup k odborné literatuře a učebním pomůckám. (KU, KO, KP, KD)
- Žáci jsou vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci. (KŘP, KKo, KSP, KO, KD)
- S ohledem na aktuální probírané téma využívá učitel různé metody a formy práce (samostatná práce, práce ve skupině, projektová výuka, laboratorní cvičení, besedy, pracovní činnosti...). (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP, KD)
- Pro rozvoj zodpovědnosti a sounáležitosti se v pravidelných intervalech střídají „služby“ ve třídě. (KSP, KO, KP)
- Při řešení jednotlivých témat jsou žákům k dispozici odborní konzultanti z řad učitelů, informační zdroje (internet, literatura...) a další dostupný materiál. (KU, KŘP, KSP, KO, KP, KD)

- Učitel dbá na to, aby každý žák dostával zpětnou vazbu ke své práci a chování – ať již samotným učitelem písemně či ústně, při osobní konzultaci s žákem nebo i s rodiči, při hodinách, zpětnou vazbou od spolužáků či jinou formou. (KU, KSP, KKo, KO, KP, KD)

Legenda:

KU – kompetence k učení

KSP – kompetence sociální a personální

KŘP – kompetence k řešení problémů

KO – kompetence občanské

KKo – kompetence komunikativní

KP – kompetence pracovní

KD - kompetence digitální

Projektové vyučování

Je vyučování, které je založeno na propojení teorie a praxe a vede žáky k vlastní činnosti, experimentování, kreativitě a učení v souvislostech. Při projektovém vyučování zapojujeme většinu výukových předmětů. Téma projektu je zpracováváno z různých pohledů, toto vede k ucelenějšímu pohledu na daný problém a usnadňuje jeho porozumění. Vyučování v projektech rozvíjí všechny klíčové kompetence - kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, kompetence k řešení problému, kompetence pracovní a kompetence digitální.

Problémové vyučování a konstruktivistický přístup

Pokud to charakter učiva dovoluje, nepředkládáme žákům hotové informace, ale na základě toho, co děti již znají, popřípadě na základě poskytnutých informací, dostanou zformulovaný problém, který mají řešit (individuálně, ve dvojici nebo ve skupině). Tímto způsobem žáci konstruují nové poznatky sami, experimentují, zobecňují. Konstruktivistickým přístupem žáci rozvíjejí kompetenci k řešení problémů.

Skupinová práce žáků

Děti si kromě informací o učivu osvojují také dovednost spolupracovat, rozdělovat práci a plánovat ji. Kooperativní výukou žáci rozvíjejí pracovní, komunikativní, sociální a personální kompetence.

Učení v souvislostech

Děti se učí své znalosti propojovat, hledat mezi nimi souvislosti, spojovat je ve větší celek. Souvislosti žáci objevují vlastní činností, uvědomují si je při realizování mezipředmětových vztahů. Toto učení rozvíjí většinu kompetencí uvedených v RVP ZV.

Komunitní kruh

V komunitním kruhu se realizují pravidelné ranní setkávání žáků, kdy mohou děti prožívat sounáležitost i svoji jedinečnost ve společenství třídy. V kruhu lze řešit různé problémy týkající se života třídy, ale i problémy týkající se probírané látky. Může to být i jedna z forem, jak děti mohou prezentovat svoji práci.

Komunitní kruh je bezpečný prostor, v němž žáci mají příležitost vyjádřit své postoje a názory ke skutečnostem, které se jich týkají, kde mají prostor o problémech diskutovat, kde lze i případně jednotlivé názory korigovat.

Tato organizační forma rozvíjí kompetence komunikační, sociální a personální, občanské a kompetence k řešení problémů.

Vzájemné učení

To, co žák nepochopí od učitele, tak v některých případech dokáže lépe pochopit od svého spolužáka. K tomuto učení dochází i v případě, kdy žák, popřípadě žáci prezentují svým spolužákům téma, které si předem připravili. Vrstevnické učení rozvíjí kompetence k učení, komunikativní a pracovní kompetence.

Práce s textem

Dovednost číst s porozuměním, orientovat se v textu, vyhledávat důležité údaje a mít schopnost vyjádřit text vlastními slovy je potřebná nejen při vzdělávání žáků, ale především pro praktický život. Čtenářskou gramotnost rozvíjíme ve většině vyučovacích předmětech. Práce s textem rozvíjí kompetence k učení a k řešení problémů a pracovní kompetence.

Okamžitá zpětná vazba

V případě potřeby mají děti možnost okamžité zpětné vazby (od učitele, spolužáků, pomocí pomůcek)

Návaznost učiva na životní zkušenosti žáků

Při práci se žáky využíváme toho, že děti nejsou "tabula rasa", a navazujeme na to, co již o daném problému vědí. Jsou motivováni k tomu, aby si dosavadní poznatky doplnili, popřípadě upravili.

Venkovní dny

Ve výchovně vzdělávacích aktivitách využíváme tzv. venkovní dny, ve kterých se zaměřujeme na projektovou výuku, průřezová témata, mezipředmětové vztahy a poznání reálných prostředí v blízkém i vzdálenějším okolí školy.

Tyto uvedené vzdělávací strategie nejsou úplným výčtem používaných vyučovacích metod. Jedná se však o ty nejčastější, které lze používat napříč všemi ročníky.

Zapojení digitálních technologií

Převedení získaných zkušeností z distanční výuky v posledním období přineslo zapojení LMS systému Google Classroom do běžné výuky ve škole. Cílem je zefektivnění práce s informací, komunikace mezi žáky, učiteli a rodiči a sdílení informací.

2.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření realizuje škola. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro případné zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně případným podkladem pro tvorbu Individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského zařízení v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima. Případné úpravy očekávaných výstupů stanovených v ŠVP budou na doporučení školského poradenského zařízení provedeny v souladu s Minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření, které jsou uvedeny v Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání.

2.3.1. Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu.

- S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující.
- PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho obtíží, stanovení cílů rozvoje žáka, podpůrná opatření ve škole (metody a organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky k naplnění cílů, požadavky na organizaci práce učitelů), podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, vyhodnocení účinnosti PLPP.
- Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.
- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního psychologa.
- PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení podpůrných opatření.
- Školní psycholog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

2.3.2. Individuální vzdělávací plán

Individuální vzdělávací plán zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu.

- IVP obsahuje priority rozvoje a dalšího rozvoje žáka (cíle IVP), předměty, jejichž výuka je realizována podle IVP, podpůrná opatření (specifikace stupňů) ve škole - metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, úprava očekávaných výstupů, organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení žáka, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění úprav průběhu vzdělávání, další subjekty, které se podílejí na vzdělávání žáka, spolupráce se zákonnými zástupci, podrobný popis pro jednotlivé vyučovací předměty je-li potřeba dále specifikovat.
- IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.
- Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.
- V případě handicapu zvláště závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce. Tuto funkci může zřídit ředitelka školy na základě doporučení odborného pracoviště.
- Odpovědnost za plánování obsahu vzdělávání, samotný průběh vzdělávání i hodnocení výsledků žáka nese vyučující daného předmětu, kterého se individuální vzdělávací program týká.
- Důraz je kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu - tedy žáka, rodičů a pedagogů, což je základním předpokladem úspěšného vzdělávání žáků se SVP.

2.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem je žák, který vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých či sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaným žákem je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato skutečnost vychází z toho, že také žák mimořádně nadaný má speciální vzdělávací potřeby.

V případě, že učitel vysleduje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o svém zjištění zákonného zástupce žáka. Jestliže zákonní zástupci žáka požádají o vyšetření žáka v PPP nebo v SPC a toto akreditované pracoviště potvrdí, že se jedná o žáka mimořádně nadaného, je žák dále vzděláván i hodnocen na základě doporučení odborného pracoviště. Výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů, které na začátku školního roku sestavují učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů. V individuálním vzdělávacím plánu jsou rozpracovány závěry a doporučení PPP nebo SPC do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, případně jeho zbývajících částí. Součástí individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje.

Výuka žáků mimořádně nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj.

Vyučující sleduje mimořádně nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje, který nebývá vždy v souladu s rozvojem žáka v oblasti intelektové.

O vyšetření žáka odborníkem PPP nebo SPC může rodič požádat i bez doporučení vyučujícím. Pokud dojde odborné zařízení k závěru, že je třeba dítěti věnovat speciální péči, je nutné, aby o této skutečnosti rodič informoval třídního učitele. S poskytnutými údaji je zacházeno jako s důvěrnými.

2.4.1. Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

Plán pedagogické podpory zpracovává škola pro žáka nadaného a mimořádně nadaného na základě potřeb úprav ve vzdělávání.

- S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující.
- PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho nadání, stanovení cílů rozvoje žáka, podpůrná opatření ve škole (metody a organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky k naplnění cílů, požadavky na organizaci práce učitelů), podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, vyhodnocení účinnosti PLPP.
- Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení podpůrných opatření. Školní psycholog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

2.4.2. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka zpracovává škola a obsahuje:

- závěry doporučení školského poradenského zařízení
- závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka
- údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi
- vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek
- seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů
- určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka
- personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka
- určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

2.5. Začlenění průřezových témat

Všechny tematické okruhy všech průřezových témat realizujeme prioritně formou projektů. Realizovány jsou vzdělávacími strategiemi, popsány v části 2.2.

V následujícím přehledu jsou tematické okruhy jednotlivých průřezových témat a ročníky, ve kterých jsou realizovány. Uvedený seznam uvádí místa učebních osnov, ve kterých jsou průřezová témata probírána závazně. Kromě toho využívají pedagogové k jejich realizaci přirozeného zájmu žáků a pedagogických situací, které nelze dlouhodobě plánovat.

2.5.1. Začlenění průřezových témat na 1. stupni

Osobnostní a sociální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopností poznávání		x			
Sebepoznání a sebepojetí		x			
Seberegulace a sebeorganizace		x			
Psychohygiena		x			
Kreativita		x			
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí	x				
Mezilidské vztahy	x				
Komunikace	x				
Kooperace a kompetice	x				
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			x		
Hodnoty, postoje a praktická etika			x		
Výchova demokratického občana	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola					x
Občan, občanská společnost a stát					x
Formy participace občanů v politickém životě					x
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					x
Multikulturní výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference					x
Lidské vztahy					x
Etnický původ					x
Multikulturalita					x

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá				x	
Objevujeme Evropu a svět				x	
Mediální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					x
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					x
Stavba mediálních sdělení					x
Vnímání autora mediálních sdělení					x
Fungování a vliv médií ve společnosti					x
Environmentální výchova	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy			x		
Základní podmínky života			x		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			x		
Vztah člověka k prostředí			x		

2.5.2. Začlenění průřezových témat na 2. stupni

Osobnostní a sociální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	x	x		
Sebepoznání a sebepojetí	x	x		
Seberegulace a sebeorganizace			x	x
Psychohygiena	x	x		
Kreativita	x	x		
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	x	x		
Mezilidské vztahy			x	x
Komunikace	x	x		
Kooperace a kompetice	x	x		
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	x	x		
Hodnoty, postoje a praktická etika	x	x		
Výchova demokratického občana	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník

Občanská společnost a škola	x	x		
Občan, občanská společnost a stát	x	x		
Formy participace občanů v politickém životě	x	x		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	x	x		
Multikulturní výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference			x	x
Lidské vztahy			x	x
Etnický původ	x	x		
Multikulturalita			x	x
Princip sociálního smíru a solidarity	x	x		
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá			x	x
Objevujeme Evropu a svět	x	x		
Jsme Evropané	x	x		
Mediální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	x	x		
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	x	x		
Stavba mediálních sdělení	x	x		
Vnímání autora mediálních sdělení			x	x
Fungování a vliv médií ve společnosti			x	x
Tvorba mediálního sdělení			x	x
Práce v realizačním týmu			x	x
Environmentální výchova	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	x	x		
Základní podmínky života	x	x		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	x	x		
Vztah člověka k prostředí			x	x

3. UČEBNÍ PLÁN

Hlavním cílem pro stávající rozvržení učebního plánu je princip výuky smíšených ročníků (na 1. stupni) nebo studijních skupin (na 2. stupni). Učební plán je tedy sestaven ve snaze o co nejmenší rozrůznění časových dotací pro jednotlivé předměty v jednotlivých ročnících.

Učební osnovy vycházejí z výstupů pro daná období a nejsou rozděleny do jednotlivých ročníků, protože respektujeme individuální vývoj a tempo každého jedince (v některých případech například může být učivo pro žáka 2. ročníku, jehož individuální tempo je ze začátku 1. vzdělávacího období pomalejší, shodné s učivem žáka 1. ročníku, jehož tempo je naopak rychlejší).

Vyučovací jednotkou je zpravidla jeden blok, jenž čítá dvě vyučovací hodiny (2 x 45 min). Dopolnední vyučování tak bývá rozčleněno na dva bloky, které jsou od sebe odděleny přestávkou dostatečně dlouhou na odpočinek. Výjimečně je vyučovací jednotkou také obvyklá vyučovací hodina (45 min).

V případě mimořádných podmínek dle §184a školského zákona vedoucích k distanční výuce, kdy není možná osobní přítomnost většiny žáků jedné třídy či studijní skupiny ve škole, škola uskutečňuje vzdělávání v míře odpovídajícím aktuálním okolnostem.

3.1 Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	Počet vyučovacích hodin za týden					CELKEM
			1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	1. st.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	7+1	7	7	6+1	6+1	33+3
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	1	1+1	1+1	3	3	9+2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20+5
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	0+1	1	1+1
Člověk a jeho svět		Člověk a svět	2+1	2+1	2+1	3+1	3+1	12+5
Člověk a svět práce			1	1	1	1	1	5
Umění a kultura	Hudební výchova	Umění a kultura	2	2	2	3	3	12
	Výtvarná výchova							
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			22	22	22	26	26	118

3.2 Učební plán 2. stupně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	Počet vyučovacích hodin za týden				CELKEM
			6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	2. st.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	Francouzský jazyk	0	0	3	3	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5
Informatika	Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
Člověk a příroda	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1+1	1+1	6+2
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1+1	1+1	6+2
	Fyzika	Fyzika	2	2	1+1	1+1	6+2
	Chemie	Chemie	0	0	2	1+1	3+1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství	Já a společnost	1	1	0	0	4
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		1	1	0	0	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	0	1	1	1	3
Umění a kultura	Hudební výchova	Umění a kultura	3	2	2	2	9
	Výtvarná výchova						
CELKOVÁ POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			29	29	32	32	122

3.3 Nepovinné předměty

V rámci nepovinných předmětů škola nabízí francouzštinu. Předmět je možné zvolit od 4. ročníku výše. Podrobnější informace o cílech a obsahovém zaměření nepovinného předmětu jsou uvedeny v příloze č. 2 - Nepovinné předměty.

4. UČEBNÍ OSNOVY

4.1. Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Významně podporuje rozvoj komunikačních kompetencí a vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Jazykové i literární dovednosti, které si žáci v rámci výuky českého jazyka osvojují, využívají dále při čerpání poznatků ve všech oblastech vzdělávání.

Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje - čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokáží česky dorozumět. Tuto jejich dovednost dále rozvíjíme, obohacujeme jejich slovní zásobu a seznamujeme je se spisovnou podobou jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou například návštěvy knihoven a muzeí, práce s texty na internetu, práce s počítačovými výukovými programy atd.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek, které se ve výuce vzájemně prolínají:

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cílové zaměření této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
8	7	7	7	7

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
5	5	5	5

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zaměřujeme se na čtení s porozuměním
- vedeme žáky ke kritickému myšlení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- vedeme žáky k aplikaci pravopisných pravidel v každodenní komunikaci
- učitel motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tomu, aby navrhovali různá řešení problémů, dokončovali úkoly a zdůvodňovali své závěry
- pracujeme s chybou jako prostředkem k učení, hledáme zdůvodnění pro správné řešení
- učitel umožňuje týmovou spolupráci žáků při řešení problémů
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k otevřenému, výstižnému a kultivovanému projevu
- učitel učí žáky aktivně naslouchat druhým i vést dialog

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách či dvojicích, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- respektujeme individualitu žáka
- vytváříme přátelskou atmosféru

Kompetence občanské

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění
- učitel využívá literatury k vytváření postojů k přírodě, k životnímu prostředí, životu ve společnosti apod.

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení, k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí
- učitel požaduje dodržování dohodnutých pravidel, kvality, postupů, termínů

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací
- učitel nabízí praktické využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- učitel vede žáky při práci s informačními zdroji k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví
- učitel umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- učitel vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
- učitel učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- učitel navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky

4.2.1 Český jazyk a literatura - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte plynule, věcně správně texty přiměřeného rozsahu a náročnosti Uplatňuje přirozenou intonaci Převypráví obsah přečteného textu vlastními slovy	Čtení Technika čtení Čtení pozorné, plynulé Orientační prvky v textu
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Pracuje ve skupině i samostatně podle jednoduchých mluvených nebo písemných pokynů	Základní komunikační pravidla Praktické naslouchání
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Vybírá vhodné komunikační prostředky v rozhovoru Střídá roli mluvčího a posluchače	Rozhovor

Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Pečlivě vyslovuje Hlídá si svoji výslovnost, případně se samostatně opraví	Hry se slovy, rýmy, jazykolamy Spisovná a nespisovná výslovnost
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Při mluveném projevu správně dýchá a mluví přiměřeným tempem	Mluvený projev Tempo řeči
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Vkládá do řeči gesta a mimiku přiměřeně situaci Vhodným způsobem požádá o informace Uvítá návštěvu	Základní komunikační pravidla Oslovení Mimojazykové prostředky
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Vypráví plynule na základě vlastních zážitků Vyjadřuje své myšlenky k danému tématu Sdílí své pocity z vlastních zážitků	Vyprávění
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Samostatně dbá na správné sezení při psaní a držení psacího náčiní	Hygienické návyky při psaní
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Píše čitelně Samostatně si kontroluje napsané Rozděluje správně slova na konci řádku	Písemný projev
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Napíše správně adresu Napíše krátký dopis, blahopřání Vyplní jednoduchý dotazník nebo test Dodržuje formální úpravu textu	Formální úprava textu, písemného styku
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vypráví pohádku nebo povídku podle ilustrací	Posloupnost děje Ilustrace Vypravování příběhu
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Člení slova na hlásky Poznává tiskací písmena abecedy rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Zvuková stránka jazyka Sluchové rozlišení hlásek Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin Tempo řeči Zvuková stránka jazyka Modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	Uvede další významy slov mnohoznačných Nahradí daný výraz jiným Porovnává významy slov – slova souřadná, nadřazená a podřazená, slova s citovým zabarvením Vyhledává v textu slova příbuzná	Význam slov - slova nadřazená, souřadná, podřazená, příbuzná, spisovná, nespisovná

Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Třídění slov Tvarosloví
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Rozliší slovní druhy v základním tvaru	Tvarosloví Slovní druhy (kromě zájmen a příslovčí) Ohebné a neohebné slovní druhy
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	V mluveném projevu použije správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Vlastní jména Podstatná a přídavná jména Slovesa - osoba, číslo, čas Časování sloves v čase přítomném, budoucím a minulém
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Vytvoří z vět jednoduchých souvětí Tvoří a doplňuje souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Skladba Věta jednoduchá a její stavba Stavba souvětí
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Tvoří různé druhy vět podle postoje mluvčího Vybírá vhodné výrazové prostředky	Skladba Věta jednoduchá a její stavba Stavba souvětí
Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Odůvodní a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných, píše správně bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev Píše velká písmena ve vlastních jménech a v typických případech místních pojmenování	Slabika, hláska, písmeno Vyjmenovaná slova Nácvik psaní správného i/y po obojetných souhláskách Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Psaní ú/ů na začátku a uprostřed slova
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Recituje z paměti krátkou báseň a říkadlo Vypráví vlastními slovy známou pohádku Pozorně poslouchá čtený text	Poslech literárních textů Přednes Čtení hlasité, tiché, poslechové, zážitkové, vyhledávací Párové čtení, předčítání, Skupinové čtení Individuální četba Soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Vyjadřuje své pocity z poslechu čteného textu Charakterizuje hlavní postavy	Zážitkové čtení a naslouchání
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Literární druhy a žánry – rozpočítadlo, hádanka, říkanka Pohádky, povídky

Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Dramatizuje pohádku, povídku, báseň Domýšlí příběhy Tvořivě obměňuje literární texty Píše vlastní krátké básně a příběhy	Tvořivé činnosti s literárním textem Mimočítanková četba Seznámení s autory a ilustrátory dětské prózy a poezie
---	--	---

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.- 5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte s porozuměním, správně a plynule Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Čtení s porozuměním Společná a individuální četba
Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu zaznamenává podstatné informace	Vyhledávání informací Výpisky, důležité části textu, klíčová slova Odstavce, orientace v textu
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Posoudí úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení	Formy společenského styku Dopis s jednoduchým obsahem Blahopřání, dopis
Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Volně reprodukuje text Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení, zapamatuje si podstatná fakta sdělení	Reprodukce textu Zpracování a pochopení textu
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Umí srozumitelně telefonovat, zanechá smysluplný vzkaz na záznamníku	Rozhovor, telefonický rozhovor, vzkaz, dialog
Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Pozná manipulativní komunikaci v reklamě	Reklama a její podoby
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru Ovládá základní komunikační žánry	Stylizace, pořádek slov ve větě Výstižné výrazy Pozdrav, oslovení, omluva, prosba, Dialog na základě obrazové opory Zdvořilé jednání Dialog v kontaktu s partnerem
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Rozpozná spisovnou a nespisovnou výslovnost a umí ji vhodně použít podle situace V mluveném projevu vhodně užívá přiměřených prostředků řeči	Spisovné a nespisovné jazykové prostředky Výstižné výrazy Užití správných spojovacích výrazů ve větách Pořádek slov ve větě Stylizace Slohový výcvik

Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	Komunikační a slohová výchova Písemné formy společenského styku Dopis - osobní a formální Blahopřání, pohlednice Pozvání, oznámení Inzerát Obsahová správnost
Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	Sestaví osnovu vyprávění	Kompozice Samostatné vytváření nadpisu Sestavování jednoduché osnovy Odstavce, členění textu na menší celky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	Nauka o slově Synonyma, antonyma, homonyma Spisovné a nespisovné výrazy Slova citově zabarvená
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Rozliší ve slově kořen, část předponovou, část příponovou a koncovku Seznamuje se s výjimkami psaní slov podle Pravidel českého pravopisu	Stavba slova – kořen, předpona, přípona
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Určuje slovní druhy Využívá gramaticky správné tvary ve svém mluveném i písemném projevu Zvládá časování sloves a skloňování podstatných jmen	Tvarosloví Podstatná jména a jejich kategorie Přídavná jména a jejich kategorie Zájmena - základní členění Číslovky - základní členění Slovesa a jejich kategorie Neohebné slovní druhy
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Rozlišuje slova spisovná a nespisovná	Spisovnost a nespisovnost slov
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Vyhledá a označí základní skladební dvojici Vyhledá podmět a přísudek	Základní skladební dvojice Podmět a jeho varianty Přísudek
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Umí vytvořit větu jednoduchou a souvětí a zaměnit větu jednoduchou v souvětí	Skladba Věta jednoduchá a souvětí Spojovací výrazy Větné vzorce

Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Užívá vhodných spojovacích výrazů Podle potřeby je umí obměnit	Spojovací výrazy
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Aplikuje pravidla psaní i/y po obojetných souhláskách, ve vyjmenovaných a příbuzných slovech Dovede určit příbuzné slovo	Vyjmenovaná slova Aktivace všech obojetných hlásek Nácvik a procvičování Výjimky z Pravidel českého pravopisu
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Určí příbuznost slov na základě znalosti jejich významu (kořen slova) Správně rozpoznává a určuje vzory a koncovky ohebných slovních druhů	Příbuzná slova k vyjmenovaným slovům Koncovky podstatných a přídavných jmen
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Čte s porozuměním, správně a plynule Správné a plynulé čtení Odlišení verše od prózy Volně reprodukuje text zapamatuje si podstatná fakta sdělení	Společná četba, individuální četba Reprodukce a zpracování textu
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Volně reprodukuje text Tvoří vlastní literární text	Vypravování, popis, komiks, povídka
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Seznamuje se s různými typy textů na různé umělecké úrovni	Rozbor literárního textu Mimočitanková četba Seznámení s autory a ilustrátory dětské prózy a poezie
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Provede jednoduchý rozbor literárního textu úměrného jeho schopnostem Používá elementární literární pojmy	Elementární literární pojmy Rozbor literárního textu

4.2.2 Český jazyk a literatura - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková podoba jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

4.2 Anglický jazyk

Předmět anglický jazyk je součástí širší vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tím ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí, vede k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v žácích toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi. Jedním z cílů je, aby jim jazyk otevřel cestu do světa, mohli ho dále využívat při setkání s cizinci či při dalším studiu, práci či jiných životních situacích a to nejen daleko od domova, ale i v blízkém okolí.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Veškerá výuka gramatiky je proto podřízena komunikačním schopnostem žáků, na něž je kladen důraz.

Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině, je možné i dělení po jednotlivých ročnících. Učení probíhá jak ve vnitřním, tak ve venkovním prostředí. Může být také podpořeno výjezdem či setkáním s rodilými mluvčími nebo lidmi, kteří mají s využíváním tohoto jazyka větší zkušenosti.

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	2	2	3	3

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
3	3	3	3

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k tomu, aby si uvědomili důležitost schopnosti komunikovat cizím jazykem pro další studium a praktický život
- učitel propojuje probraná témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- učitel navozuje jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- učitel vede žáky tomu, aby se nebáli mluvit anglicky s cizincem

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k porozumění jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- učitel umožňuje žákům anglicky zformulovat jednoduché myšlenky
- učitel navozuje situace vzájemné komunikace
- učitel vede žáky k využívání gest v rámci nonverbální komunikace a jiných prostředků pro pochopení v cizím jazyce neznámých slov

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých si žáci pomáhají, vzájemně spolu komunikují, spolupracují

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky se zvyky v anglicky mluvících zemích
- učitel umožňuje žákům prezentovat jejich práce vytvořené při hodinách
- žák díky poznání jiných kultur ocení a porozumí kultuře a historickému dědictví své země

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k samostatnému užívání dvojjazyčného a výkladového slovníku
- učitel zadává dlouhodobé úkoly formou projektů, při kterých se učí svou práci plánovat

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií v rámci výuky k vyhledávání informací
- žák je veden k bezpečnému využívání digitálních technologií jako komunikačního nástroje
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel vede žáky ke kritickému posuzování informací a chápání limitů digitálních technologií
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

4.2.1 Anglický jazyk - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Porozumí základním pokynům a reaguje na ně	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích
Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Vyslovuje foneticky správně osvojenou slovní zásobu	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Zvuková a grafická podoba jazyka
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Jednoduše konverzuje v rozsahu osvojené slovní zásoby	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok

Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova Seznámí se s abecedou a základními fonetickými značkami	Zvuková a grafická podoba jazyka Anglická abeceda
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Vyhledá potřebná slovíčka Používá abecední nebo tematický slovník, učebnici Používá obrázkový slovník Za podpory slovníku či učebnice dokáže napsat správnou podobu slova	Zvuková a grafická podoba jazyka Práce se slovníkem, učebnicí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Porozumí základním pokynům a reaguje na ně	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům s vizuální podporou textu nebo obrázku	Poslech Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
MLUVENÍ		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	Anglická konverzace na dané téma Tematické okruhy – já, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Jednoduchým způsobem sdělí základní informace týkající se jeho osoby	Vyprávění na dané téma Anglická konverzace na dané téma Tematické okruhy – já, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok

Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Jednoduchým způsobem odpovídá na základní otázky týkající se jeho osoby	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích Tematické okruhy – já, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	čte a reprodukuje obsahu textů z časopisů, obrazových a poslechových materiál	Práce s textem Čtení s porozuměním Vyhledávání informací Základní slovní zásoba v komunikačních situacích
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	Práce s textem Čtení s porozuměním Vyhledávání informací Základní slovní zásoba v komunikačních situacích
PSANÍ		
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Napíše vlastní krátký text na dané téma, blahopřání, dopis z prázdnin	Základní gramatické struktury Tematické okruhy – já, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště, kalendářní rok
Vyplní osobní údaje do formuláře	Vyplní své základní údaje do formulářů	Základní gramatické struktury Tematické okruhy – já, domov, rodina, škola, volný čas, bydliště

4.2.2 Anglický jazyk - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
POSLECH S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	poslech z probíraných tematických okruhů (domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí)

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	ústní komunikace v angličtině při hodině i mimo ni, oblasti z tematických okruhů a běžného života školy
MLUVENÍ	
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem; krátké rozhovory ke každodenním tématům
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	práce s dokumenty a literaturou v anglickém jazyce jako je např. zjednodušená četba, přízvuk slov a intonace otázek
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	texty z tematických okruhů - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí
PSANÍ	
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	žádost o vízum
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Vyplňování formulářů, odpovědi na položené otázky z probíraných témat

4.3. Francouzský jazyk

Předmět francouzský jazyk je součástí širší vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace. Francouzský jazyk jako další cizí jazyk umožní žákům rozvoj, jak v oblasti jazykové, tak v oblasti kulturní. Poznání dalšího cizího jazyka je otevřením brány do Evropy a světa. Důraz je kladen na základní komunikační dovednosti především v ústní, ale i písemné formě. Žáci by měli být schopni využít jazyk v základních situacích, na které v běžném životě člověk naráží. Dále jim poznání dalšího jazyka umožní rozvoj i v ostatních vzdělávacích oblastech. Dovednost komunikovat v dalším cizím jazyku pak podporuje mobilitu a odstraňuje bariéry mezi lidmi. Učení probíhá jak ve vnitřním, tak ve venkovním prostředí. Může být také podpořeno výjezdem či setkáním s rodilými mluvčími nebo lidmi, kteří ve frankofonní zemi dlouhodobě žili. V rámci francouzského jazyka je z průřezových témat kladen důraz na výchovu demokratického občana, multikulturní výchovu a na výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, kdy poznání nového jazyka umožní žákům porozumět jiné kultuře, jiné zemi a odstraňuje bariéry díky poznání a pochopení jinakostí v okolním světě. Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině, je možné i dělení po jednotlivých ročnících.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
0	0	3	3

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- žáci jsou vedeni k pochopení smyslu učení a významu používaných termínů

Kompetence k řešení problémů

- pomocí nastalých situací je žák veden k hledání řešení vzniklých problémů a pochopení jejich vzniku

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke správné výslovnosti, které je zásadní pro porozumění slovu či větě a vede tak k celkovému vzájemnému porozumění
- žáci využívají jazyk jako komunikační prostředek a učí se pomocí něj utvářet vztahy

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k dovednosti požádat si o pomoc
- žák se učí přijímat různé role v třídní komunitě

Kompetence občanské

- pomocí ukázek a pochopení jiných kulturních rámců vede učitel žáka k porozumění svých práv, ale i základních norem

Kompetence pracovní

- žák je veden zodpovědně ke svému rozvoji a přípravě na budoucnost

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií v rámci výuky k vyhledávání informací
- žák je veden k bezpečnému využívání digitálních technologií jako komunikačního nástroje
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel vede žáky ke kritickému posuzování informací a chápání limitů digitálních technologií

- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

4.3.1 Francouzský jazyk - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
POSLECH S POROZUMĚNÍM	
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	základy komunikace při hodině, pokyny k práci např. - začínáme, otevřete si učebnici a každodenní otázky - kolik je hodin, jaký je den apod.
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	porozumění probíraným okruhům - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	porozumění každodenním pokynům a otázkám, texty ze jmenovaných tematických okruhů
MLUVENÍ	
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	základní komunikace z oblasti probíraných okruhů - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům tématům	Pokyny v pracovních textech, nápisy ve třídě a například takové, které jsou běžně na ulici

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	čtení a porozumění v oblasti probíraných témat - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Zjednodušená četba a jednoduché texty z tematických okruhů
PSANÍ	
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	např. příjezdový formulář či žádost o vízum
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	odpovědi na otázky a požadavky v běžných každodenních aktivitách

4.4. Matematika

Učitel uplatňuje různé formy práce s důrazem na konstruktivistický přístup k učení. Zpracování učiva tedy zajišťuje žákům důsledné budování mentálních schémat pojmů, procesů, vztahů a situací. Učivo je zpracováno v duchu genetického konstruktivismu. Jeho hlavní charakteristiky jsou:

- výrazná intelektuální i osobnostní autonomie žáků;
- těžištěm výuky je individuální i skupinové řešení úloh a bohatá komunikace mezi žáky o řešitelských postupech, o vyskytujících se pojmech, vztazích, procesech a situacích;
- vhodně zvolené série gradovaných úloh, které vedou žáky postupně k objevování nových zákonitostí a procesů, k formulování hypotéz a jejich prověřování ve vzájemných diskusích;
- role učitele spočívá především v tvorbě příznivého pracovního klimatu, v diferencovaném zadávání úloh žákům tak, aby byly pro každého žáka přiměřené, a v iniciování a řízení třídní diskuse;
- učitel většinou učivo nevysvětluje, klade otázky, formuluje úlohy a řídí diskusi tak, aby třídu k objevům vztahů a zákonitostí, řešitelských postupů a efektivních strategií přivedl; svoji akustickou přítomnost na hodině omezuje na nezbytné minimum.

Hlavními indikátory kvality výuky jsou:

- vztah žáků k intelektuální práci obecně a matematice zvláště,
- schopnost žáků vzájemně spolupracovat.

Východiskem vzniku každého poznání jsou životní a následně i školské zkušenosti žáka. Poznávací proces tak probíhá v posloupnosti: zkušenosti → jejich evidence → jejich organizace → odhalení vztahu → poznatek. Toto je základní způsob, kterým se budují dílčí žákovy znalosti. Dílčí znalosti se průběžně a dlouhodobě síťují do celků – širších mentálních schémat.

Výuka je podpořena množstvím matematických pomůcek ve třídě, ale i ve venkovním prostoru.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace (Číslo a proměnná na 2. stupni) - žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

Závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

Geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
5	5	5	5	5

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
5	5	5	5

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, jak postupovat ve vzdělávání
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- učitel podporuje u žáků rozvíjení důvěry v jejich schopnosti a možnosti při řešení úloh
- učitel vede žáky k sebekontrolě, systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- učitel učí žáky provádět rozbor problémů a přípravu plánu řešení, odhadování výsledků, volbu správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- učitel užívá metody, při kterých mají žáci možnost pracovat v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

- učitel vede žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učitel učí žáky hodnotit jejich práci i práci ostatních
- učitel vede žáky k ohleduplné diskuzi a argumentaci

Kompetence pracovní

- učitel vytváří s žáky zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učitel aplikuje matematické poznatky a dovednosti žáků v praktických činnostech
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů
- učitel pro žáky s podpurným opatřením přizpůsobuje vhodné pracovní materiály

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací
- učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- učitel vytváří situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému

4.4.1. Matematika - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	Žák se orientuje v desítkové soustavě do 20 (1.r.), do 100 (2.r.), do 1000 (3.r.) Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých kontextech sémantických i strukturálních Rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina Užívá závorky	Numerace Modelování situací v prostředích: a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště b) strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny Propedeutika kmenových zlomků v kontextu části (počtu, veličiny, včetně času, úsečky, rovinného obrazce)
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	Rozlišuje počítání v číselném oboru do 20 (1. r.), 100 (2.r.), 1000 (3.r.) Zapisuje a čte čísla v oboru do 20 (1. r.), 100 (2.r.), 1000 (3.r.) Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. počet, délka, obsah, čas, peníze)	Čtení čísel, psaní číslic, zápis čísel Porovnávání čísel v různých prostředích Číselná osa Číselné řady Zaokrouhlování Evidence souboru dat tabulkou
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Orientuje se na číselné ose Sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel, intuitivně zakreslí celé záporné číslo Porovnává čísla a užívá číselnou osu k modelování adresy, stavu, tak i změny a porovnání	Číselné rytmy a pravidelnosti Sémantické modely čísel osy (horizontální i vertikální) Číselná osa Trojí role čísla na číselné ose (adresa, změna, vzdálenost) Pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel Číselná osa jako nástroj modelování (např. úloh o čase)
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Z paměti provádí jednoduché operace Využívá početní operace k modelování sémantických situací	Paměťové řešení situací v dynamických prostředích Dělení na části, dělení po částech

Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Umí modelovat a řešit slovní úlohy, i s antisignálem Umí tvořit analogické úlohy Rozumí kombinatorickému pojetí násobení Ovládá některé řešitelské strategie, jako pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy	Slovní úlohy Situační úlohy Kombinatorické situace
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Čte a nastaví celé hodiny Zná strukturu týdne Prohlubuje si znalosti o měření času v různých kontextech	Hodiny, týden, věk, kalendář Aritmetika ciferníku Úlohy o věku
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Přečte a eviduje situace pomocí šipek, ikon, tabulek Pracuje s daty – z náhodných jevů tvoří statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem	Jednoduché tabulky, grafy, nestandardní úlohy Prepedeutika statistiky a pravděpodobnosti
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Doplňuje tabulky a posloupnosti čísel Tabulku použije i jako nástroj organizace souboru objektů Orientuje se ve schématech Umí pracovat s orientovaným i neorientovaným grafem a s grafem ohodnoceným Umí vybrat objekty dle zadaných vlastností a třídit soubor	Posloupnost čísel, doplňování tabulek, řešení úloh
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, před, za) Umí postavit a přestavět krychlovou stavbu podle plánu, zaznamenat plán stavby Rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary, umí je narýsovat Seznamuje se s pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem Využívá čtvereč. papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D	Krychlové stavby Orientace v rovině v prostředí dětského hřiště Kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, pěti- a šestiúhelník
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná velikosti útvarů Pozná jednotky délky 1 cm a 1 m, jednotku objemu 1 l	Porovnávání velikosti geometrických tvarů Měření délky, obsahu a objemu

Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru Rozezná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	Geodeska Osově souměrné útvary
--	---	-----------------------------------

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Počítá v číselném oboru do 1000000 Umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání Umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty	Numerace v oboru do 1000000 Pořadí početních operací Modelování situací v prostředích Desetinná čísla Obdélníková čísla, dělitelnost, grafy dělitelů
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Počítá v některých jiných číselných soustavách (souvislost mezi písemnými algoritmy) Řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic (využívá i jazyk písmen) Umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel Dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) Umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky)	Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení Bilanská a cifeníková aritmetika, triády Písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) Pohyb po číselné ose včetně záporných čísel Násobilkové obdélníky, šipkové grafy, hadi Rovnice v různých prostředích (Lesoň, hadi, Myslím si číslo)
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítko) Provádí operace se zlomky Rozumí číslu se dvěma desetinnými místy	Porovnávání čísel v různých prostředích a jejich zaokrouhlování Číselné řady, číselné rytmy a pravidelnosti Figurální čísla Uspořádání desetinných čísel a zlomků a jejich znázornění na číselné ose
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	Řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem Umí tvořit analogické úlohy Buduje řešitelské strategie založené na použití simplifikace, izomorfizmu, zobecnění a substituce	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích Kombinatorické situace, pravděpodobnost, náhoda
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Určí část celku a zapíše ji ve formě zlomku	Zlomky (počet, veličina, úsečka, rovinný obrazec)

Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Provádí operace se zlomky s jmenovatelem 2, 3, 4, 5, 10.	Početní operace se zlomky
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Desetinná čísla
Porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Záporné číslo
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Vyhledává, sbírá a třídí data	Vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a základní zpracování)	Závislosti v různých prostředích Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti průměr
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací Eviduje soubor dat tabulkou či grafem	Evidence souboru dat tabulkou Organizační principy Doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	Umí sestrojit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce) Aktivně používá některé geometrické jazyky Umí řešit jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy	Krychle, kvádr, trojboký hranol Čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Jednoduché konstrukce
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Poznává pravidelné mnohoúhelníky Určuje jejich obvod Seznamuje se s jejich konstrukcí	Grafický součet a rozdíl úseček Obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Sestrojí rovnoběžky a kolmice Upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti aj.	Rovnoběžky a kolmice
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu Uvědoměle pracuje s jednotkami	Sítě krychle, kvádrů Určování objemu, povrchu Určování obvodu a obsahu 2D útvarů
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru Pracuje se souřadnicemi v 2D s využitím čtverečkového papíru	Středová i osová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy aj. Objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy	Úlohy v různých prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, Lesoň, Biland, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi, pavučiny, stovková tabulka, algebrogramy, sousedé, číselné trojice aj. c) geometrických: parkety, dřívka

4.4.1. Matematika - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
ČÍSLO A PROMĚNNÁ	
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené - násobek, dělitel - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	celá čísla - čísla navzájem opačná - číselná osa
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - převrácené číslo, smíšené číslo - složený zlomek
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	poměr - měřítko - úměra - trojčlenka
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	procenta - procento, promile - základ, procentová část, počet procent - jednoduché úrokování
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	výrazy - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY	
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - četnost znaku, aritmetický průměr funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - přímá úměrnost, nepřímá úměrnost - lineární funkce
M-9-2-02 porovnává soubory dat	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	rovinné útvary - přímka - polopřímka - úsečka - kružnice - kruh - úhel - trojúhelník - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) - pravidelné mnohoúhelníky - vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) - shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině - druhy úhlů - vzdálenost bodu od přímky - trojúhelníková nerovnost - Pythagorova věta prostorové útvary - kvádr - krychle - rotační válec - jehlan - rotační kužel - koule - kolmý hranol konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) - osová souměrnost - středová souměrnost
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy komplexní úlohy
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	

4.5. Informatika

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0	0	0	1	1

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání a třídění informací dle zadaných kritérií a jejich efektivnímu využívání
- učitel umožňuje aplikovat získané dovednosti při řešení konkrétního problému
- učitel vede žáky k zodpovědnosti za své vlastní učení
- učitel žákům nastavuje vhodné podmínky pro sdílení zkušeností v oblasti IT

Kompetence k řešení problémů

- učitel učí žáky sebekontrolu, systematičnosti a přesnosti
- učitel učí žáky jednotlivým algoritmům a vede je k jejich využívání
- učitel umožňuje žákům hledat vlastní řešení

Kompetence komunikativní

- učitel umožňuje žákům využívat informační a komunikační prostředky
- učitel učí žáky používat odborné termíny v praxi
- učitel vede žáky k využívání získaných dovedností ve skutečném životě

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje žákům pracovat v týmu
- učitel učí žáky převzít podíl zodpovědnosti za kvalitu společné práce
- učitel vede žáky k dovednosti požádat o pomoc nebo pomoc nabídnout

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k využívání informačních technologií ve prospěch celé společnosti i přírodě
- učitel učí žáky bezpečnosti v prostředí internetu, sociálních sítí, ochraně dat apod.

Kompetence pracovní

- učitel učí žáky bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel vede žáky k využívání osvojených vědomostí a dovedností při řešení konkrétních problémů
- učitel požaduje po žácích odevzdávat zadanou práci v dohodnutém čase a dohodnuté kvalitě

Kompetence digitální

- učitel vytváří prostor pro práci s digitálním obsahem, který slouží jako vyjadřovací prostředek samotného žáka
- učitel vede žáka k využívání digitálních technologií tak, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- učitel předkládá vhodné situace k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje žáky s novými technologiemi a zároveň kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- učitel vede žáky ke kritickému myšlení při získávání, vyhledávání, posuzování, správě a sdílení dat, informací a digitálnímu obsahu
- učitel vede žáky k bezpečnému pohybu v kyberprostoru, chápání jeho specifických rizik v oblasti komunikace a sociálních sítí a rozdílu mezi reálným a virtuálním světem
- učitel přibližuje žákům možnosti, jak využívat digitální technologie se snížením rizika vzniku závislosti a ztráty duševního zdraví a pohody

4.5.1. Informatika - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

4.5.2. Informatika - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ	
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězcí; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

4.6. Člověk a svět

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce. Vzdělávací obsah oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Vzdělávací obor Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Výuka probíhá často formou různých projektů, exkurzí, besed. Je snahou jednotlivé tematické oblasti prožít co nejvíce v reálném světě.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4	4	4	5	5

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků
- učitel pomáhá žákům třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel vede žáky k používání správné terminologie a symboliky
- učitel používá metody, při kterých žáci pozorují přírodu, zaznamenávají a hodnotí výsledky pozorování
- učitel používá při výuce vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence k řešení problémů

- žák promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
- žáci si na modelových situacích osvojují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel vede žáky pomocí her k poznávání jejich jedinečnosti
- učitel používá metody, při kterých žáci docházejí k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel umožňuje žákům pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod. a využívat různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žák si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- učitel umožňuje žákům pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- učitel podporuje u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, argumentaci, vzájemné naslouchání a zdůvodňování závěrů
- učitel vytváří příležitosti k prezentaci či interpretaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel používá takovou organizaci výuky, při které si žáci mohou vzájemně radit a pomáhat
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žák pracuje ve skupině, učí se spolupracovat a respektovat nápady druhých, snaží se o dosažení kvalitního výsledku společné práce
- učitel zadává úlohy, při kterých mohou žáci pracovat společně
- učitel vede žáky k efektivní spolupráci na řešení problémů
- učitel zařazuje metody, ve kterých se žáci učí věcně argumentovat
- učitel vede žáky k respektování různých názorů a oceňování jejich přínosů
- učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za její kvalitu
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel vyžaduje na žácích dodržování pravidel slušného chování a odpovědnost za chování v souvislosti s ochranou životního prostředí a ochranou památek
- učitel motivuje žáky k hledání možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel
- učitel umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení jejich činnosti a výsledků práce (sebehodnocení, sebekontrola)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivců a dle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žák správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami
- učitel vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel při výuce umožňuje žákům používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel vede žáky k šetrnému zacházení se svěřenými pomůckami a materiály
- učitel vyžaduje od žáků uvědomělé dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií v rámci výuky k vyhledávání informací
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel vede žáky ke kritickému posuzování informací a chápání limitů digitálních technologií

- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií
- učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků a podporuje žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu
- učitel motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

4.6.1. Člověk a svět - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí,	Orientuje se v budově školy a respektuje dohodnutá pravidla bezpečného chování Rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy a na cestě domů Uvede svoji adresu Pozoruje a popíše cestu ke zdravotnímu středisku, k obchodu, na autobusovou zastávku aj.	Domov Prostředí domova Orientace v místě bydliště Škola Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy a bezpečná cesta do školy
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Začlení své město/obec do kraje ČR Vyjmenuje nejbližší města Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí Ukáže na mapě hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky a plochy, silnice, železniční trať, lesní a rekreační oblasti a uvede jejich názvy	Okolní krajina Mapy

LIDÉ KOLEM NÁS		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině Uvede příklady rozdělení rolí v rodině Pozoruje přednosti spolužáků a vyjmenuje je Pomáhá mladším dětem a spolužákům	Rodina Postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy Právo a spravedlnost Práva a povinnosti Soužití lidí Mezilidské vztahy, komunikace Chování lidí Pravidla slušného chování
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Uvede, jak pomáhá doma Pojmenuje některá povolání Odvodí jejich význam a potřebu	Práce Povolání
LIDÉ A ČAS		
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Pojmenuje názvy dnů v týdnu Naplánuje si činnost s ohledem na potřebný čas Přečte hodiny na ciferníku a převede na digitální čas Orientuje se v jízdním řádu autobusu a vlaku	Orientace v čase a časový řád Určování času Kalendář
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	Navštíví významné regionální místo Vyjmenuje známé rodáky Uvede některé z děl bratří Čapků a svými slovy řekne, o čem pojednávají	Regionální památky Bratři Čapkovi
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Podílí se na vytvoření společných pravidel třídy Vyjmenuje společná pravidla třídy a usiluje o jejich dodržování Vypráví o způsobu slavení Vánoc a Velikonoc v rodině, Vyjmenuje některé zvyky a obyčeje	Práce a zvyky lidí dříve a dnes
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Pozoruje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a vypráví o nich	Roční období Způsob života

Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Vyjmenuje 5 druhů stromů v okolí školy a roztřídí je podle nápadných znaků U vybraných druhů zeleniny označí části rostlin, jež jíme Rozliší zeleninu od ovoce Vyjmenuje domácí zvířata a popíše jejich užitek pro člověka	Třídění přírodnin Rostliny a živočichové v okolí
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Provádí jednoduché pokusy: měření, vážení	Látky a jejich vlastnosti
ČLOVĚK A JEHO PÉČE O ZDRAVÍ		
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Popíše svůj obvyklý denní režim Uplatňuje základní návyky osobní hygieny, pravidelně je řadí do denního režimu Pojmenuje základní části lidského těla Vhodným chováním a činnostmi projevuje vztah ke zdraví	Péče o zdraví Denní režim Pitný režim Zdravá strava Intimní hygiena Hygiena odívání Aktivní pohyb Lidské tělo základní stavba Osobní bezpečí Zásady bezpečného chování Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Svým chováním neohrožuje zdraví své a zdraví jiných	Osobní bezpečí Bezpečné chování v silničním provozu
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	V modelových situacích předvede vhodné chování v ohrožujících situacích Uvědomuje si, že existují lidé, kteří jsou schopni záměrně ublížit	Bezpečné chování v rizikových situacích
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Reaguje na pokyny učitele, Respektuje dohodnuté signály Uvede plnou adresu svého bydliště	Situace hromadného ohrožení

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Vytváří jednoduchými postupy předměty z různých materiálů pojmenuje použité druhy materiálů	Výrobky Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, modelovací hmota, karton, drát, korek, špejle, provázek aj.
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Zopakuje jednoduchý pracovní postup dle předlohy Napodobuje výsledný předmět z drobného materiálu Dodržuje pravidla bezpečnosti při práci s nůžkami aj.	Jednoduché pracovní postupy organizované učitelem Ohýbání, překládání, stříhání, slepování, spojování, svazování, hnětení, trhání aj. Bezpečnost při práci
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Skládá jednotlivé díly stavebnice podle vlastní fantazie Rozkládá celek na části Po skončení činnosti uklidí stavebnici	Stavebnice
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Zaznamená výsledky pozorování přírody Vyhodnotí výsledky pozorování Provádí činnosti týkající se péče o nenáročnou rostlinu	Zaznamenání a vyhodnocení výsledků pozorování přírody Péče o nenáročnou rostlinu: klíčení, sázení, setí, zalévání, kypření, rosení, hnojení aj.
Pečuje o nenáročnou rostlinu	Pečuje ve škole o pokojové rostliny	Péče o rostliny
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Připraví na stůl příbory, talíře a prostírání	Jednoduchá úprava stolu
Chová se vhodně při stolování	Chová se vhodně při stolování	Pravidla správného stolování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Vyhledá na mapě místo pobytu	Obec Okolní krajina Místní krajina Jestřebích Hor v rámci ČR

Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Určí hlavní světové strany podle kompasu a mapy Určí světové strany v přírodě Orientuje se v přírodě podle turistické mapy Dodržuje pravidla bezpečného a ohleduplného chování v přírodě	Světové strany Kompas Orientace podle turistické mapy Chování v přírodě
Rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Na mapě Evropy a světa vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlech lidí Na mapě vyhledá jednotlivé světadíly a světové oceány, evropské státy a jejich města Vyhledá informaci, zda stát je či není členem EU Jednoduše vysvětlí význam EU	Mapy obecně zeměpisné a tematické Evropa a svět Kontinenty Evropské státy EU
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Zná významné památky a budovy regionu Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	Okolní krajina (místní oblast, region) Zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů Vliv krajiny na život lidí
Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Vypráví ostatním o zážitcích a zajímavostech z cest (kultura, zvyky, odlišnosti apod.)	Cestování Zážitky z cest
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Naše vlast Státní symboly Stát
LIDÉ KOLEM NÁS		
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) Z vlastních zkušeností vypráví o vztazích v rodině (dobrých i špatných) a rozezná je; respektuje, že lidé jsou různí, mají odlišné názory, vlastnosti, vkus (kořeny v rodinné výchově)	Rodina Vztahy v rodině Mezigenerační vztahy Chování lidí Vlastnosti lidí Pravidla slušného chování Soužití lidí Pravidla soužití Tolerance k odlišnostem Spolupráce
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Na základě vlastních zkušeností usuzuje, co je správné a co špatné Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují základní lidská práva Respektuje práva a povinnosti dětí, žáků, školy (školní řád), rodičů	Právo a spravedlnost Práva a povinnosti žáků školy

Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Rozliší různé formy vlastnictví Poznává hodnotu peněz	Vlastnictví Peníze, nákupy
LIDÉ A ČAS		
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Pojmenuje názvy dnů v týdnu Určí na ciferníku celé hodiny Jmenuje činnosti ze svého denního režimu, které obvykle vykonává v určité hodině	Orientace v čase a časový řád
Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;	Charakterizuje svými slovy změny způsobu života v průběhu dějin Navštíví skanzen, knihovnu, muzeum nebo galerii	Život v minulosti a současnosti
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Poznává rozdíly etnických a kulturních skupin Srovnává projevy kultury	Současnost a minulost v našem životě
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Uvede příklady a vysvětlí propojenost živé a neživé přírody Pozoruje organismy Vysvětlí význam chráněných území, zoologických a botanických zahrad	Živá a neživá příroda Rovnováha v přírodě Základní společenstva Rozmanitost života Význam, vzájemné vztahy mezi organismy
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Popíše postavení Země, Slunce a planet ve Sluneční soustavě Vysvětlí střídání dne a noci jako důsledek otáčení Země kolem své osy Vysvětlí vliv obíhání Země kolem Slunce na střídání ročních období	Vesmír a Země - Sluneční soustava Den a noc, roční období
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	Pozoruje základní společenstva v přírodě Hodnotí rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích (les, louka, zahrada, potok, rybník)	Základní společenstva Rozmanitost života

Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Jednoduše popíše stavbu těla rostlin, hub a živočichů Uvede jejich základní projevy života Vysvětlí výživu rostlin Vyhledá organismus v atlasu Určí vybrané organismy podle jednoduchého klíče	Rostliny, houby, živočichové Práce s atlasy a klíči Třídění organismů
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě z hlediska jejich dopadu na přírodní prostředí Vyjmenuje některé ohrožené druhy živočichů a rostlin	Ochrana životního prostředí, rostlin a živočichů
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Naplánuje a provede jednoduchý pokus Vysvětlí a zapíše výsledky pokusu	Pokusy Měření veličin
ČLOVĚK A JEHO PÉČE O ZDRAVÍ		
Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	Uvede základní složky potravin Zná souvislosti mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami	Lidské tělo Péče o zdraví Zdravá výživa
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Vývoj jedince
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek Vhodně naplňuje svůj denní režim	Denní režim Plánování
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	V modelové situaci zahraje, jak se zachová v krizové situaci Ví o existenci linky bezpečí Ví, jak vhodně reagovat v případě ohrožení	Situace hromadného ohrožení Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek Uvědomuje si nebezpečnost jejich užívání	Návykové látky
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Zhodnotí skladbu jídelníčku Vysvětlí význam pohybové aktivity Dodržuje hygienické návyky	Osobní bezpečí Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)

Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	V modelových situacích ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	První pomoc
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Na základě analýzy vlastností materiálu vymyslí a samostatně zorganizuje vlastní postup práce porovná svůj postup s jinými	Výrobky z různých materiálů Druhy drobného materiálu: papír, textil, přírodniny, modelovací hmota, karton, drát, korek, špejle, provázek aj.
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Inspiruje se lidovými tradicemi	Prvky lidových tradic ve vyrobených předmětech: Velikonoce, Vánoce
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Samostatně vybere pomůcku nebo nástroj k dané práci zdůvodní výběr pomůcek a nástrojů	Pomůcky a nástroje pro práci s drobným materiálem
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Samostatně udržuje pořádek na pracovním místě Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce Objasní důvod dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci Umí poskytnout první pomoc	Udržování pořádku na pracovním místě Zásady bezpečnosti a hygieny práce První pomoc při úrazu při pracovních činnostech
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Samostatně kombinuje montážní postupy, aby dospěl k danému cíli Samostatně navrhne a zrealizuje demontážní postup	Montáž a demontáž
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Analyzuje plán nebo náčrt a slovně ho reprodukuje Načrtne náčrt jednoduchého modelu Kresba jednoduchých pracovních postupů montáže i demontáže zorganizuje vlastní pracovní postup posoudí kvalitu své práce, uvede klady a zápory vyvodí závěr a vyhodnotí nejlepší pracovní postup	Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Kresba jednoduchých pracovních postupů montáže i demontáže

Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost práce První pomoc
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Realizuje jednoduché pěstitelské činnosti Samostatně naplánuje, zorganizuje a vyhodnotí pěstitelský pokus nebo pozorování Objasní jednotlivá vývojová stadia rostliny Vysvětlí podstatu negativního vlivu určitých rostlin na člověka	Jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování: klíčivost, růst, rozmnožování Samostatné pěstitelské činnosti Negativní vliv některých rostlin na člověka: jedovaté rostliny, drogy, alergie
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Respektuje dané zásady při pěstování rostlin Vyhledává informace v odborné literatuře	Ošetřování a pěstování rostlin Práce s odbornou literaturou
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Samostatně vybere vhodnou pomůcku, nástroj nebo náčiní Dodržuje zásady bezpečnosti při práci	Pomůcky, nástroje a náčiní pro pěstitelské činnosti Bezpečnost práce
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje zásady bezpečnosti při práci Ví, jak poskytnout první pomoc	Bezpečnost práce První pomoc
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Připraví jednoduchý pokrm studeného pohoštění Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce	Jednoduché pohoštění Pravidla hygieny při práci s potravinami Pravidla bezpečnosti při práci
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Samostatně dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování jednotlivá pravidla	Pravidla stolování a společenského chování
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce Předvede, jak poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Základy bezpečnosti a hygieny práce První pomoc při úrazu

4.7. Já a společnost

Předmět Já a společnost (Jas) provází žáky tématy z oblasti výchovy k občanství, které je vedou k zodpovědnému občanství vůči sobě i všem ostatním. Rozvíjí dále také témata z oblasti výchovy ke zdraví, které žáky vedou k porozumění významu zdravého životního stylu a podpoře zdraví fyzického i psychického. Časově je předmět rozvržen dvěma hodinami týdně v 6.-7. ročníku a jednou hodina týdně v 9. ročníku druhého stupně. Aktivita předmětu probíhají v budově školy, v její blízkosti i na místech vzdálenějších, pokud jsou vhodné k pochopení a osvojení si probíraného. Žáci jsou vedeni k přemýšlení v souvislostech a využívání poznatků napříč jednotlivými částmi tohoto předmětu s přesahem do témat jiných vyučovacích předmětů.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	0	0

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- učitel podporuje komplexní poznání a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k rozpoznání problému, samostatnému řešení a hledání cesty, jak stejný problém neopakovat, nést za něj zodpovědnost
- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevyslovit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k vzájemné ohleduplnosti a nápomocnosti a to volbou aktivit, které dovedou žáky k potřebě spolupracovat
- pomocí diskusních aktivit žáci porozumí potřebě debatovat

Kompetence občanské

- pomocí praktických ukázek a pokusů vede učitel žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně životního prostředí
- učitel jasně stanoví povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- díky získaným zkušenostem činí zodpovědná a podložená rozhodnutí ohledně svého dalšího rozvoje

Kompetence digitální

- učitel vede žáky ke kritickému přístupu k informacím, médiím, sociálním sítím
- učitel vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií a k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě

- učitel podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
- učitel vede žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví
- vede žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

4.7.1. Já a společnost - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku, kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	kulturní život – masová kultura, prostředky komunikace
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; vztahy mezi lidmi - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC	
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, osobní potenciál
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ	
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	peníze – formy placení
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	majetek, vlastnictví - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví banky a jejich služby - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	hospodaření - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO	
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	principy demokracie – politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace,
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT	
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	globalizace – projevy, významné globální problémy

VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	globalizace – projevy, významné globální problémy
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	složky zdraví a jejich vliv na jedince tělesná a duševní hygiena odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	tělesná a duševní hygiena, denní režim podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví, sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky v překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt, komunikace s vrstevníky
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

4.8. Člověk a svět práce

Předmět člověk a svět práce (Čap), umožňuje žákům poznat vybrané oblasti lidských činností z praktického hlediska a dále je vede k výběru následného směřování po dokončení základního vzdělávání. Z nabízených tematických okruhů se v rámci druhého stupně realizují následující: Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Díky tematickému propojení s dalšími předměty, například se zeměpisem a přírodopisem, usnadní žákům pochopení probíraných témat. Časově je předmět rozvržen průměrně jednou hodinou týdně v 7.-9. ročníku druhého stupně. Aktivit předmětu probíhají v budově školy, v její blízkosti i na dalších místech, pokud jsou vhodné k pochopení a osvojení si probíraného. Žáci jsou vedeni k přemýšlení v souvislostech a využívání poznatků napříč jednotlivými částmi tohoto předmětu s přesahem do témat jiných vyučovacích předmětů.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
0	1	1	1

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- učitel podporuje komplexní poznání a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k rozpoznání problému, samostatnému řešení a hledání cesty, jak stejný problém neopakovat, nést za něj zodpovědnost
- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevýjádřit pomocí diskuze, prezentace apod..

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k vzájemné ohleduplnosti a nápomocnosti a to volbou aktivit, které dovedou žáky k potřebě spolupracovat
- pomocí diskusních aktivit žáci porozumí potřebě debatovat

Kompetence občanské

- pomocí praktických ukázek a pokusů vede učitel žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně životního prostředí
- učitel jasně stanoví povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- díky získaným zkušenostem činí zodpovědná a podložená rozhodnutí ohledně svého dalšího rozvoje

Kompetence digitální

- žák využívá digitální technologie ke zjednodušení a automatizaci práce

- učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- učitel motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- učitel prakticky seznamuje žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

4.8.1. Člověk a svět práce - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ	
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy, zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty, první pomoc
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	
PŘÍPRAVA POKRMŮ	
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	bezpečnost a hygiena provozu, první pomoc

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU	
ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky základní laboratorní postupy a metody první pomoc
ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	
ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	
ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	
ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	
VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	
ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava	počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, stříh; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC), mobilní služby – operátoři, tarify
ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie
ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy	bezpečnost při práci s digitálními technologiemi
SVĚT PRÁCE	
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce, možnosti vzdělávání –

	náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání – druhy a struktura
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

4.9. Zeměpis

Předmět zeměpis zasahuje do všech oblastí lidských činností a žáky tak provází rozmanitostí světa kolem nás. Dokáže tak propojit většinu ostatních předmětů, syntetizovat poznání z více zaměřených oborů lidského bádání a učení. Časově je předmět rozvržen na dvě hodiny týdně v každém ročníku druhého stupně. Aktivitý předmětu probíhají v budově školy, v její blízkosti i při venkovních dnech na místech vybraných pro výuku, kterými je jak okolí školy, tak i města vzdálenější (Hradec Králové, Praha). Žáci jsou vedeni k přemýšlení v souvislostech a využívání poznatků napříč jednotlivými částmi tohoto předmětu, učí se využívat různé prezentační techniky a integrovat do hodin tohoto předmětu i oblasti jiné, například cizí jazyky. Díky velmi širokému záběru tohoto předmětu i díky učení v souvislostech je do hodin integrovaná většina průřezových témat.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- učitel podporuje komplexní poznání a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k rozpoznání problému, samostatnému řešení a hledání cesty, jak stejný problém neopakovat, nést za něj zodpovědnost
- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevýjádřit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k vzájemné ohleduplnosti a nápomocnosti a to volbou aktivit, které dovedou žáky k potřebě spolupracovat
- pomocí diskusních aktivit žáci porozumí potřebě debatovat

Kompetence občanské

- pomocí praktických ukázek a pokusů vede učitel žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně životního prostředí
- učitel jasně stanoví povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- díky získaným zkušenostem činí zodpovědná a podložená rozhodnutí ohledně svého dalšího rozvoje

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií, kritickému zhodnocení jejich limitů a práci s pravdivostí informace

- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel představí a umožní využití digitálních technologií v oblasti kartografie
- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

4.9.1. Zeměpis - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE	
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ	
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky

REGIONY SVĚTA	
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	makroregiony na mapě světa, jejich vzájemný vztahy a postavení
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	např. vliv urbanizace, klimatické změny nebo změn politických
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva
ČESKÁ REPUBLIKA	
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE	
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	světové strany, práce s mapou
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

4.10. Přírodopis

Cílem předmětu přírodopis je probuzení touhy objevovat svět okolo nás a hledání zákonitostí v přírodě. Předmět má za úkol vychovat člověka, který si váží naší planety, a je schopen ji ochraňovat. V předmětu je kladen důraz na názornost. Žáci pracují s mikroskopy, s přírodninami a formou pokusů. Výuka probíhá ve třídě i v terénu.

Předmět má průměrnou časovou dotaci dvou hodin týdně. Je vyučován samostatně i jako součást venkovního dne. Vyučuje se ve všech ročnících druhého stupně.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k dalšímu zájmu o učivo
- učitel předkládá dostatek spolehlivých informačních zdrojů a vede k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevypjádřit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií a jejich využití při laboratorní práci
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- učitel vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade učitel důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

4.10.1. Přírodopis - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA	
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení.

Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení.
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití.
BIOLOGIE HUB	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami. Lišejníky – výskyt a význam.
BIOLOGIE ROSTLIN	
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod).
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování.
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců. Význam rostlin a jejich ochrana.
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci).
Odvodí na základě pozorování základní projev chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva.
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Projevy chování živočichů.

BIOLOGIE ČLOVĚKA	
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost.
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka.
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka.
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie.
NEŽIVÁ PŘÍRODA	
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Země – vznik a stavba Země Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků.
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí.
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.
ZÁKLADY EKOLOGIE	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.
Na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.

Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí.	Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území.
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek.

4.11. Dějepis

Předmět dějepis prohlubuje u žáků jejich poznání historie vývoje lidského druhu na planetě Zemi od pravěku po současnost. Cílí na jejich zodpovědné a ohleduplné chování vůči společnosti jako celku díky poznání naší minulosti. Časově je předmět rozvržen rovnoměrně dvěma hodinami týdně v každém ročníku druhého stupně. Aktivitý předmětu probíhají v budově školy, v její blízkosti i při venkovních dnech na místech vybraných pro výuku, kterými jsou muzea, hrady, zámky, města nejen v severovýchodních Čechách. Žáci jsou vedeni k přemýšlení v souvislostech a využívání poznatků napříč jednotlivými částmi tohoto předmětu, učí se využívat různé prezentační techniky a integrovat do hodin tohoto předmětu i oblasti jiné, například poznání ze zeměpisu.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- učitel podporuje komplexní poznání a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k rozpoznání problému, samostatnému řešení a hledání cesty, jak stejný problém neopakovat, nést za něj zodpovědnost
- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevyslovit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k vzájemné ohleduplnosti a nápomocnosti a to volbou aktivit, které dovedou žáky k potřebě spolupracovat
- pomocí diskusních aktivit žáci porozumí potřebě debatovat

Kompetence občanské

- pomocí praktických ukázek a pokusů vede učitel žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně životního prostředí
- učitel jasně stanoví povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- díky získaným zkušenostem činí zodpovědná a podložená rozhodnutí ohledně svého dalšího rozvoje

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při práci s digitálními historickými zdroji, prameny a programy

- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

4.11.1. Dějepis - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
ČLOVĚK V DĚJINÁCH	
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	význam zkoumání dějin
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	získávání informací o dějinách; historické prameny
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sled	historický čas a prostor
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI	
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY	
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA	
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY	
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	zámořské objevy a počátky dobývání světa
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	český stát a velmoci v 15.–18. století
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	český stát a velmoci v 15.–18. století
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	renesance, humanismus, barokní kultura a osvícenství
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI	
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
MODERNÍ DOBA	
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky, druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT	
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava problémy současnosti

4.12. Fyzika

Předmět fyzika žákům představuje významné zákonitosti přírodních jevů světa kolem nás. Díky využívání badatelsky orientované výuky a velkého množství pokusů jednotlivé zákonitosti poznávají vlastní zkušeností. Časově je předmět rozvržen rovnoměrně dvěma hodinami týdně v každém ročníku druhého stupně. Aktivity předmětu probíhají v budově školy, v její blízkosti a při venkovních dnech na místech vhodných k realizaci probíraných témat (výjezdy do elektráren a dalších zařízení spojených s fyzikou). Žáci jsou vedeni k přemýšlení v souvislostech a využívání poznatků napříč jednotlivými částmi tohoto předmětu, učí se využívat různé prezentační techniky a integrovat do hodin tohoto předmětu i oblasti jiné, například přírodopis, zeměpis nebo informační technologie.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- při hodinách jsou využívány aktivizační metody, které motivují žáky se zapojovat a podporují tak proces učení
- učitel podporuje komplexní poznání a hledání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- žák je veden k rozpoznání problému, samostatnému řešení a hledání cesty, jak stejný problém neopakovat, nést za něj zodpovědnost
- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevyslovit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k vzájemné ohleduplnosti a nápomocnosti a to volbou aktivit, které dovedou žáky k potřebě spolupracovat
- pomocí diskusních aktivit žáci porozumí potřebě debatovat

Kompetence občanské

- pomocí praktických ukázek a pokusů vede učitel žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a ochraně životního prostředí
- učitel jasně stanoví povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence pracovní

- díky získaným zkušenostem činí zodpovědná a podložená rozhodnutí ohledně svého dalšího rozvoje

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat

- učitel vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání)

4.12.1. Fyzika - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
LÁTKY A TĚLESA	
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	
POHYB TĚLES; SÍLY	
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností těles tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN	
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách

ENERGIE	
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením přeměny skupenství – tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
ZVUKOVÉ DĚJE	
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE	
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	
VESMÍR	
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze

4.13. Chemie

Předmět seznamuje žáky s chemií hravou formou, především pomocí pokusů. Bere si za cíl probudit zájem o vědu a naučit žáky přemýšlet v širších souvislostech. Předmět přesahuje i do předmětů fyzika, přírodopis a dějepis. Dbáme na propojení s reálným životem. Předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně a je vyučován v osmém a devátém ročníku. Funguje samostatně, i jako součást venkovního dne. Výuka probíhá ve třídě, případně v terénu.

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
0	0	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k dalšímu zájmu o učivo
- učitel předkládá dostatek spolehlivých informačních zdrojů a vede k jejich pravidelnému využívání

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k předkládání hypotéz, k praktickému pozorování určitých jevů a k jejich vyhodnocení
- učitel vede žáky k přemýšlení nad danými tématy a předkládá k tomu žákům dostatek materiálu

Kompetence komunikativní

- učitel předkládá žákům dostatečný obrazový materiál a materiál s porozuměním textů
- učitel dává prostor žákovi se sebevypjádřit pomocí diskuze, prezentace atd.

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií a jejich využití pro porozumění světu chemie
- učitel žákům umožní vyzkoušet si různé prezentační techniky vč. digitálních technologií
- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- učitel vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade učitel důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním;

4.13.1. Chemie - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE	
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě. Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam.

SMĚSI	
Rozlišuje směsi a chemické látky.	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější.
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější. Nasycený a nenasycený roztok.
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.	Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace).
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu.	Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody. Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva.
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY	
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony.
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo. Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin.
CHEMICKÉ REAKCE	
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza.
ANORGANICKÉ SLOUČENINY	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů. Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů.
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů.

ORGANICKÉ SLOUČENINY	
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků.
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva.
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin.
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.
CHEMIE A SPOLEČNOST	
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze.
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti.
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	Průmyslová hnojiva, tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika, plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace, detergenty, pesticidy a insekticidy, léčiva a návykové látky.

4.14. Umění a kultura

Vzdělávací obsah oblasti Umění a kultura je tvořen dvěma vzdělávacími obory: Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Přednostně se žáci seznamují s výtvarnými i hudebními technikami s cílem vyjádřit tak svoje prožitky, nápady, představy a postoje.

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, v dalších prostorách školy i mimo ni např. návštěvami kulturních akcí, historických památek atd. Díky své povaze se často prolíná do jiných předmětů.

Tento předmět umožňuje popisovat a chápat svět i jiným než racionálním způsobem, umožňuje vyjádřit emoci nebo ztvárňovat výsledky jiných vzdělávacích oblastí graficky či melodicky. Žákům je tak umožněn rozvoj citění, tvořivosti nebo vnímání okolního světa pomocí jiných forem, než nabízí ostatní předměty. Umění a kultura v hudební, dramatické i výtvarné části je příležitostí k uspokojování přirozené touhy setkávat se s hudbou, obrazem či vyjádřením pohyby těla. Vede žáka k porozumění těchto oblastí a jejího využití jako prostředku komunikace. U žáka je v bezpečném prostředí podporováno umělecké sebevyjádření, kde má možnost interpretovat hudbu, obraz či sochu dle svého zájmu a zaměření. Cílem předmětu je jednak rozvoj schopnosti vnímat umění a kulturu v kontextu doby, prostředí či uměleckého stylu, odkud pramení. Toto je v rámci výuky podpořeno rozvojem tvůrčích dovedností žáků. Žák se také učí vnímat hudbu, kresbu i malbu jako relaxační prvek. Hudební i výtvarná část se prolíná každodenní výukou, je neodmyslitelnou součástí slavností pro rodiče a stejně tak se i objevuje v žákovských projektech. V rámci komunitních kruhů slouží hudba jako svolávací či aktivizační prvek. Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině, je možné i dělení po jednotlivých ročnících. Žáci během roku navštěvují i nejrůznější hudební představení či galerie.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Hudební výchova je rozdělen do oblastí:

- vokální činnost - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnost - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci,
- hudebně pohybová činnost-ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob, citové prožívání

Při výuce jsou využívány dostupné vyučovací pomůcky, hudební nástroje, Orffův instrumentář a audio technika.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	3	3

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
3	2	3	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujmají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- učitel vede žáky k celoživotnímu vzdělávání
- učitel vyhledává informace a vhodně předává žákům

Kompetence k řešení problémů

- žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujmají k nim svůj postoj
- využívají získaná poznání při vlastní tvorbě
- učitel vede žáka ke kritickému myšlení a obhájení se své práce

Kompetence komunikativní

- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci se zapojují do diskuse
- žáci respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vede žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- učitel vede ke schopnosti přijmout kritiku

Kompetence občanská

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí

- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- učitel dává osobní příklad kultivovaného projevu

Kompetence pracovní

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využití digitálních technologií v rámci výuky k vyhledávání a zaznamenávání informací
- učitel žákům umožní vyzkoušet využití digitálních technologií při umělecké tvorbě
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

4.14.1. Umění a kultura - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Zpívá v jednohlase	Používá správné dýchání Dodržuje základy hlasové hygieny	Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, tvorba tónu), Hlasová hygiena, Rozšiřování hlasového rozsahu
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci	Rytmizuje říkadla a jednoduché texty Improvizuje u nejjednodušších hudebních forem	Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Pojmenuje a používá k doprovodné hře hudební nástroje z Orffova instrumentáře dle svých možností	Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.

Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Reprodukuje pohyby při tanci a pohybových hrách při poslechu znějící hudby	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků) Taktování a pohybový doprovod znějící hudby (dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem) Orientace v prostoru (utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci)
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Pozorně vnímá jednoduché skladby, rozliší sílu zvuku, Reaguje na tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Kvality tónů - délka, síla, barva, výška, Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Sluchem rozpozná některé nástroje a pojmenuje je, Rozliší hudbu instrumentální, vokální a instrumentálně vokální	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Ve své tvorbě využívá vlastnosti barev a uplatňuje jejich výrazové možnosti Posoudí výrazové možnosti různých druhů linií Ovládá základní technické dovednosti při práci s výtvarným materiálem	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Aplikuje své poznatky z pozorování při výtvarném vyjádření tvaru a funkcí věcí, přírodních útvarů neživé a živé přírody Výtvarně vystihne proporce lidské postavy a vyjádří charakteristiku postav, jejich vztahy, umístění v prostoru Dokáže si zorganizovat vlastní výtvarnou práci	Prvky vizuálně obrazného vyjádření a jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) Kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

Vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Porovná rozdíly ve vnímání události různými smysly a volí vhodné prostředky k jejich vizuálně obraznému vyjádření	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické). Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Posuzuje výrazové prostředky různých ilustrací, vyjádří své dojmy z výtvarného díla Odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností Pozoruje jiné způsoby vidění a výtvarného vyjádření spolužáků Porovnává ilustrace některých ilustrátorů dětských knih	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Vypráví a diskutuje o tom, co vytvořil a co vytvořili druzí	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem Ovládá správné dýchání a dodržuje zásady hlasové hygieny	Pěvecký a mluvní projev Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, dvojhlas a vícehlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.)
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Orientuje se v jednoduchém notovém zápisu písně Realizuje ji zpěvem, tancem či doprovodnou hrou	Záznam vokální hudby – zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) Nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Sám zvolí doprovodný nástroj dle svých možností aplikuje rytmické doprovody, používá notový zápis jako oporu při realizaci písně	Hra na hudební nástroje (z Orffova instrumentáře nebo dle individuálního zaměření), Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Rozpozná základní hudební formy a styly	Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. Hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba a proč je taková)
Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Tvoří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a elementární improvizace	Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. A I. stupeň, volné nástupy VIII. A spodního V. stupně), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), jednodílná písňová forma (a-b)
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	Rozpozná základní hudební výrazové prostředky a prvky, vyjadřuje vlastní postoj k poslouchané hudbě	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Vyjádří pohybem, gesty i pantomimou emocionální zážitek z hudby	Ztvárnění hudby pohybem s využitím tanečních kroků, pohybové improvizace

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy, vědomě volí nástroje a techniky pro kresbu, malbu, grafiku, plastickou a prostorovou tvorbu	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) , jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Výtvarně ztvární zážitky dle vlastních životních zkušeností a s komunikačními účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Volí vhodné prostředky k vizuálně obraznému vyjádření vnímatelnému ostatními smysly	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly.
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	Uplatňuje osobitost ve vlastním výtvarném vyjádření, interpretuje výtvarné vyjádření na základě vlastních pocitů a úsudku	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Porovnává různé interpretace a vnímá je jako zdroj inspirace	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Vyjadřuje se k tvorbě vlastní i ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjádření	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
--	---	---

4.14.2. Umění a kultura - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	linie, tvary, objemy, jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast
VV-9-1-02 zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	vlastní tvorba, přenesení zkušeností a myšlenek do reálné vizuální podoby typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů atd.
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření; záměr tvorby, respektováním záměru autora

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
HUDEBNÍ VÝCHOVA	
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	hudební rytmus orientace v notovém záznamu hlasová hygiena rozšiřování hlasového rozsahu
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	pěvecký a mluvní projev intonace a vokální improvizace rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti vlastní vokální projev a projev ostatních
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	hra na hudební nástroje jednohlasý a vícehlasý zpěv reprodukce tónů zachycování melodie podle notového záznamu
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	orientace v prostoru taktování, taneční kroky improvizace, pantomima pohybové reakce v proudu znějící hudby
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	poznání hudebně výrazových prostředků a jejich význam funkce stylů a žánrů podle kulturních tradic analýza hudební skladby
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů interpretace znějící hudby
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly mezioborové souvislosti

4.15. Tělesná výchova

Předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti člověk a zdraví. K výuce je využíváno okolí školy zejména pak obecní hřiště a louky kolem, dále také blízká sokolovna. Žáci se převlékají do vhodného sportovního oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy, používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Žákům školy umožňuje rozvíjet své pohybové dovednosti i poznávat nové sporty a aktivity. Tělesná výchova může také být integrována do venkovních dnů, dle potřeby jsou určité aktivity vyučovány blokově, např. lyžování, a to jak pomocí jednodenních či vícedenních výjezdů. Pohyb na čerstvém vzduchu v okolí školy umožňuje zdravý rozvoj dětí a také naplňuje jeden z hlavních pilířů školy, učení se venku. Důraz je tedy povětšinou kladen na spolupráci a fair play, případně na porovnání růstu jednotlivců v čase. Výuka probíhá ve věkově smíšené skupině, je možné i dělení po jednotlivých ročnících.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák je veden k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení, změřit základní pohybové výkony a porovná je s předchozími, orientuje se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- žák uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Kompetence komunikativní

- žák je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sám je i vydává, zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- žák je veden k jednání v duchu fair - play - dodržuje pravidla, označí přestupky, respektuje opačné pohlaví, zvládá pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.
- pomocí kooperativních her žáci porozumí výhodě spolupracovat

Kompetence občanská

- žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojuje svou pohybovou činnost se zdravím, zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, je veden ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplný a taktní
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- žák je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- učitel vede žáka k dodržování pravidel

Kompetence digitální

- učitel využívá digitální technologie jako prostředek pro přípravu a vhodné zaměření výuky, pro sledování a hodnocení žáků i zpětné zhodnocení dosažených výsledků ve výuce
- učitel vede žáky k tomu, jak získávat a vyhodnocovat data související s pohybovými aktivitami ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

4.15.1. Tělesná výchova - 1. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1.-3. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	Pravidla chování při TV a sportu

Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Začlenění se do hry Dodržuje základní pravidla osvojovaných her Dokáže spolupracovat ve skupině Soutěží a jedná v duchu fair play Dodržuje zásady bezpečnosti při hrách K pohybové hře využívá sportovní náčiní podle potřeby	Sportovní a pohybové hry Základní sportovní hry (vybíjená, kopaná) Manipulace s míčem Základní přihrávky rukou i nohou Základy zimních sportů a her – sjezdové lyžování, běžky, bruslení, klouzání, chůze se sněžnicemi, jízda na bobech Základy plavání a hry ve vodě, skoky do vody
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Dodržuje pravidla pohybových her, které hraje se spolužáky Zvládá základní způsoby házení	Sportovní a pohybové hry Pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek Základní sportovní hry Nácvik – vybíjená, kopaná Držení míče jednoruč, obouruč, přihrávky
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Za pomoci učitele dodržuje základní pravidla chování při TV a sportu Samostatně se převlékne do cvičebního úboru	Hygiena a bezpečnost Výchova ke zdraví Základní pravidla chování při TV a sportu Zásady bezpečnosti Hygiena
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Napodobí správné držení těla a správné dýchání Zvládá některé poskoky Reaguje pohybem na hudbu Reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti Správné držení těla Poskoky, obraty Rytmizovaný pohyb Základní povely a signály: pohov, pozor, rozchod, nástup aj.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4.-5. ročník	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Hraje pohybové hry s různým zaměřením a účelem Projevuje samostatnost a vůli po zlepšení zdatnosti	Pohybové hry (rychlostní, pohybové, motivační, relaxační, orientační)
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Správně zvedá zátěž používá průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení Zvládá bezpečnou přípravu a ukládání náradí, náčiní a pomůcek	Rozcvička ZTV Cvičení: - motivační - dechová - kompenzační - vytrvalostní - relaxační

Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Hraje hry s různým zaměřením a účelem Zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly Vytváří varianty známých her Zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Sportovní a pohybové hry Hry pro rozvoj představivosti a tvořivosti Kontaktní hry Hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů Průpravné sportovní hry Minifotbal, minibasketbal Nácvik vedení míče nohou, driblinkem, chytání míče obouruč Základy zimních sportů a her – sjezdové lyžování, běžky, bruslení, klouzání, chůze se sněžnicemi, jízda na bobech Základy plavání a hry ve vodě, skoky do vody
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Před cvičením se rozcvičí Zvládá správné držení těla Využívá různých forem pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybů	Rozcvička Cvičení (motivační, dechová, kompenzační, vytrvalostní, relaxační)
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Využívá průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Předvede základní cvičební polohy a postoje Zhodnotí pohybový výkon svůj i svých spolužáků Reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Základy gymnastiky: Stoj na rukou s dopomocí Akrobatická kombinace Roznožka přes kozu našíř s odrazem z můstku, trampolínky Výskok na kozu našíř z můstku nebo trampolínky Chůze bez pomoci kladinka
Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Respektuje základní role a hráčské funkce v družstvu Uplatňuje správné zásady jednání ve hře Uplatňuje zásady fair play jednání ve hře Dodržuje pravidla her	Základy sportovních her Florbal Minibasketbal Přehazovaná Miniházená Minifotbal
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Pohybem vyjádří výrazně rytmický a melodický doprovod předvede základní tance v 2/4 tanečním kroku Pojmenuje osvojované činnosti i cvičební náčiní Aktivně si osvojuje základní pojmy Zvládá základní techniku běhu Chápe význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti Zvládá techniku hodů	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti Cvičení na hudbu Lidové a umělé tance Základy atletiky Běžecská abeceda Vytrvalostní běh do 1000 m na dráze Spojení rozběhu s odhodem Nácvik na rozběh Skok do dálky s rozběhem

Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Zaznamená výsledky utkání a pomáhá při rozhodování Zvládá elementární činnosti jednotlivce a využije je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Základy sportovních her Fotbal Florbal Miniházená Minibasketbal
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Práce s pásmem, práce se stopkami, zaznamenávání výsledků	Hod míčkem, skok do dálky z místa a s rozběhem, měřené běhy
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	Vyhledá zdroje informací o pohybových činnostech Vysvětlí pravidla vybraných pohybových her, závodů a soutěží	Organizace sportovního utkání

4.15.2 Tělesná výchova - 2. stupeň

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	DÍLČÍ ŠKOLNÍ VÝSTUPY - UČIVO
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportoviště, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	opakování a využívání bezpečného chování v jednotlivých prostředích při venkovních aktivitách
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance

	úpoly – základy sebeobranu, atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla plavání – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti lyžování, snowboarding, bruslení – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	posouzení provedení výše zmíněných aktivit a jejich dílčích částí
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ	
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta, historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování

5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

5.1. Pravidla a způsoby hodnocení žáka

Uvědomujeme si, že pro rozvoj klíčových kompetencí je rozhodující **formativní hodnocení**. Hodnocení tedy chápeme jako prostředek, který slouží žákovi pro další proces vzdělávání. Při vzdělávání je pro každého žáka potřebná zpětná vazba, která žákovi poskytne informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků. K tomu využíváme ve všech ročnících formu **slovního hodnocení**. Při samotném hodnocení klademe důraz na vhodnou a výstižnou formulaci a dáváme přednost pozitivnímu vyjádření. Uvědomujeme si, že vhodně formulované a podané hodnocení je jedním z nástrojů k motivaci žáka pro další učení. Při hodnocení používáme popisnou formu bez subjektivních formulací.

Cílem hodnocení je tedy podat zpětnou vazbu žákovi o jeho osobních pokrocích, úspěších, stupních zvládnutí konkrétních problematik a dovedností, nikoli jeho srovnávání a porovnávání s ostatními. Při poskytování zpětné vazby se zaměřujeme především na pokrok dítěte, jeho snahu, nikoli jen na výsledek.

Žák dostává zpětnou vazbu své činnosti v podobě hodnocení v průběhu celé edukace.

Na hodnocení se však nepodílí jen učitel. Vedeme žáka k tomu, aby byl schopen objektivně hodnotit sám sebe. Toto sebehodnocení využívá žák pro další práci a plánování dle nabízeného vzdělávacího obsahu. Významný pro žáka je i prvek zpětné vazby ze strany spolužáků.

O výsledcích žáka jsou kromě něho samotného informováni i jeho zákonní zástupci. A to dvěma základními formami – konzultacemi a vysvědčením.

Konzultace jsou nabízeny dvakrát do roka, a to každé čtvrtletí mezi půlročním a ročním hodnocením. V případě potřeby mohou být konzultace i častěji. Konzultace je setkání učitel – žák – zákonný zástupce, kde všichni společně zhodnotí přístup k práci, dosažené výsledky a naplánují další postup edukace žáka.

Vysvědčení je adresné a učitel se v něm obrací přímo na žáka. Učitel se zaměřuje na zhodnocení žákovy půlroční práce, na jeho pokroky, přičemž vychází z porovnání aktuální dosažené úrovně vzdělávání s předchozími výsledky.

Slovní hodnocení se na známky převádí pouze na vyžádání školy, na kterou se žák hlásí (víceletá gymnázia, střední školy) nebo školy, na kterou žák v průběhu povinné školní docházky přestupuje. Převod slovního hodnocení na klasifikační stupeň je realizován na základě Pravidel pro hodnocení výsledku vzdělávání žáků, který je součástí Školního řádu.

Důležitým faktem je, že podklady pro hodnocení shromažďuje učitel v průběhu celého roku (záznamy učitele z žákovy práce, z hodnocení skupinových prací, z žákova portfolia apod.), nikoliv nárazově ze zkoušení. Podklady získané touto cestou mají pro žáka tu výhodu, že odpadá prvek stresu a nervozity z testování a zkoušení, a tím nedochází ke zkreslení skutečně dosažených výsledků.

U žáků, kteří dosáhli v konkrétním předmětu vysoké absence (nad 50%) nebo žáci navštěvující po určitý časový úsek (obvykle 1 školní rok) jinou školu, jsou podklady pro hodnocení získávány na základě komisionálního přezkoušení. Pravidla komisionálního přezkoušení jsou formulována v odstavci 9.6 Školního řádu. Odlišným způsobem jsou hodnoceni také žáci, kteří jsou vzděláváni v rámci individuálního vzdělávání podle §41 Školského zákona. Podrobně jsou pravidla hodnocení žáků v individuálním vzdělávání formulována v odstavci 9.8 Školního řádu.

5.2. Kritéria hodnocení žáka

Kritéria pro hodnocení žáka se odvíjí od klíčových kompetencí, sekundárně pak od očekávaných (resp. školních) výstupů. Učitel před každou činností žáky informuje, jaká jsou kritéria pro splnění dané činnosti. Důležitým prvkem pro vnitřní motivaci žáka je, že se na stanovování kritérií také určitou měrou podílí. Posiluje to jeho samostatnost v plánování a přebírání zodpovědnosti za vlastní učení. Kritéria se tak odvíjejí od konkrétní činnosti a úkolu.

Pomocí stanovených kritérií učitel zhodnotí, jak a do jaké míry bylo předpokládaných dovedností a vědomostí dosaženo.

Učitel při hodnocení žáka přihlíží:

- ke školní práci – připravenosti, aktivnímu zapojení a projevování se ve škole
- k aktuální dosažené úrovni klíčových kompetencí žáka
- k měřitelným výsledkům – vyhodnotitelným výsledkům dílčích výstupů
- k domácí přípravě a její prezentaci ve škole
- ke stavu a vedení předmětového portfolia

Učitel při získávání většiny podkladů pro hodnocení využívá především tyto metody a formy:

- soustavné diagnostické pozorování žáka v edukačním procesu
- dialog s žákem ve všech oblastech edukace
- analýzu výsledků činnosti žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace (podle potřeby) s psychologem či odborným lékařem

Přístup učitele k hodnocení

- učitel si uvědomuje motivační funkci hodnocení a jeho formativní význam
- bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání
- rozvíjí dovednost sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků
- přistupuje k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem vůči žákovi
- poskytuje žákovi možnost, prostor a čas pro to, aby se mohl stále zlepšovat
- uvědomuje si, že mezi žáky existují rozdíly v přístupu k práci; že stupeň zapojení se a zájem dítěte v průběhu dne kolísá

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- zahrne v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období
- oznamuje žákovi výsledek hodnocení
- je povinen vést evidenci o hodnocení žáka, v případě nezletilých žáků zabezpečí stanoveným způsobem informování zákonného zástupce žáka

Toto hodnocení žáka má nesporně svá specifika. Systém nevyužívá hodnocení jako hrozbu a nevzbuzuje v žákovi pocit ohrožení. Přesto vychází z dané legislativy a splňuje státem stanovené podmínky. Zákonným normám odpovídá také část věnující se hodnocení uvedená ve školním řádu.

Příloha č. 1 - Zahájení vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika s účinností od 1. září 2021

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo s účinností od 1. 9. 2021 Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). V RVP ZV je tak vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie nahrazena vzdělávací oblastí Informatika s novým obsahem. Zároveň je mezi klíčové kompetence doplněna kompetence digitální. V některých vzdělávacích oblastech je oproti předchozímu ŠVP z 1. 9. 2020 provedena redukce vzdělávacího obsahu.

Vzhledem k tomu, že naše škola zahájí 1. 9. 2021 výuku prvních žáků v 7. ročníku (8. a 9. ročník zatím není naplněn), rozhodli jsme se realizovat výuku dle nového RVP ZV okamžitě v nejbližším možném termínu tak, abychom předešli problémům s postupným náběhem u vyšších ročníků. Vycházeli jsme z modelového ŠVP "Opatrně vpřed", které umožňuje přejít na novou informatiku bez jakýchkoliv nákupů pomůcek či učebnic (které teprve průběžně vznikají).

Náběh na nové ŠVP proběhne následně:

ročník	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2027/2028
4	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné	zahájení řádné
5	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení bez návaznosti	návaznost na 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5	návaznost na 4, 5
7	zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 5, 6	návaznost na 4, 5, 6	návaznost na 4, 5, 6	návaznost na 4, 5, 6
8	-	návaznost na 7	návaznost na 6, 7	návaznost na 5, 6, 7	návaznost na 4, 5, 6, 7	návaznost na 4, 5, 6, 7
9	-		návaznost na 7, 8	návaznost na 6, 7, 8	návaznost na 5, 6, 7, 8	návaznost na 4, 5, 6, 7, 8

Od určité doby bude probíhat výuka plně podle RVP ZV z roku 2021:

Světlá zelená znamená výuku kompletně podle RVP ZV z roku 2021. Informatika se učí kompletně podle nově zpracovaných osnov, které na sebe navazují a zahrnují všechny obsahy nové Informatiky. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem.

Výuka už probíhá podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci neabsolvují kompletní část nové Informatiky v předchozích ročnících:

Výuka probíhá podle ŠVP v souladu s RVP ZV z roku 2021 s informatikou podle nových osnov. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem. Pro tyto ročníky není nutno vytvářet přechodné období.

Po přechodné období bude probíhat výuka podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci stihnou jen část nového obsahu:

Modrá znamená přechodnou fázi, kdy někteří žáci v takto označených ročnících neprojdou celým obsahem nové informatiky a výuka je zahajována bez návaznosti na předchozí ročníky. Výuka probíhá podle ŠVP v souladu s RVP ZV z roku 2021 s Informatikou.

Přechodné ustanovení pro ročníky s neúplným vzdělávacím obsahem nové informatiky

5. ročník 2021/2022 - tento ročník obsahuje stejný počet hodin informatiky dle nového učebního plánu, ale ve 4. ročníku se řídil ještě osnovami předmětu Informační a komunikační technologie ŠVP z roku 2021/2022. Žáci tak projdou většinu vzdělávacího obsahu nové informatiky. Redukce očekávaných výstupů je provedena co nejšetrněji tak, aby obsah učiva pokud možno navazoval na předcházející ročník.

Žáci nebudou hodnoceni z následujících očekávaných výstupů a učiva:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

7. ročník 2021/2022 - tento ročník obsahuje stejný počet hodin informatiky dle nového učebního plánu, ale v 6. ročníku se řídil ještě osnovami předmětu Informační a komunikační technologie ŠVP z roku 2021/2022. Žáci tak projdou většinu vzdělávacího obsahu nové informatiky. Redukce očekávaných výstupů a učiva je provedena co nejšetrněji tak, aby obsah učiva pokud možno navazoval na předcházející ročník.

Žáci nebudou hodnoceni z následujících očekávaných výstupů a učiva:

(v tabulce je uvedena část nebo kompletní učivo u daného očekávaného výstupu)

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
INFORMAČNÍ SYSTÉMY	
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě dop. i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evid. dat	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel;
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa;

Příloha č. 2 - Nepovinné předměty

Francouzský jazyk

Nepovinný předmět francouzský jazyk nabízí školákům od 4. ročníku možnost nakouknout a začít objevovat základy tohoto jazyka i kulturní a historické prostředí, ze kterého vychází. Umožní žákům rozvoj, jak v oblasti jazykové, tak v oblasti kulturní. Poznání dalšího cizího jazyka je otevřením brány do Evropy a světa. Důraz je kladen na základní komunikační dovednosti především v ústní, ale i písemné formě. Žáci poznávají základy komunikačních dovedností na základě příkladů z reálných situací, na které v běžném životě člověk naráží. Jedná se například o představení se, nakupování, rozhovor o oblíbených aktivitách a jiné. Dále jim poznání dalšího jazyka umožní rozvoj i v ostatních vzdělávacích oblastech. Dovednost komunikovat v dalším cizím jazyku pak podporuje mobilitu a odstraňuje bariéry mezi lidmi. Učení probíhá jak ve vnitřním, tak ve venkovním prostředí. Může být také podpořeno setkáním s rodilými mluvčími nebo lidmi, kteří ve frankofonní zemi dlouhodobě žili. V rámci francouzského jazyka je z průřezových témat kladen důraz na výchovu demokratického občana, multikulturní výchovu a na výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, kdy poznání nového jazyka umožní žákům porozumět jiné kultuře, jiné zemi a odstraňuje bariéry díky poznání a pochopení jinakostí v okolním světě. Výuka probíhá v jedné věkově smíšené skupině dle přihlášených žáků, 1 vyučovací hodinu týdně.

Předmět si klade za cíl poznání kulturního prostředí světa frankofonie a aktivní používání francouzského jazyka v základních komunikačních situacích. Jedná se zejména o dovednost využití základních čísel a barev, dovednosti představit se, krátce o sobě pohovořit, odpovědět na základní otázky o sobě, při nakupování nebo cestování. Další témata vycházejí i z koloběhu roku (roční období, svátky: Vánoce) nebo aktualit ze světa kolem nás. Důraz je kladen na společné rozhovory ve francouzštině, známá i nová slovíčka, knížky, hry, písničky i videa.